

CCD
DÂMBOVIȚA

CONSULTANȚĂ
DEZVOLTARE PROFESIONALĂ
COMUNICARE
ASIGURAREA CALITĂȚII
PARTENERIATE
INOVAȚIE
EXPERIENȚĂ
PROIECTE EDUCAȚIONALE
COMPETENȚĂ PROFESIONALĂ
INTEGRARE EUROPEANĂ
INȚĂȚARE
EDUCAȚIE PERMANENTĂ
EDUCAȚIE EUROPEANĂ
FORMARE CONTINUĂ
INCLUZIUNE SOCIALĂ
EDUCAȚIE PERMANENTĂ
EDUCAȚIE EUROPEANĂ
INFORMARE
CULTURĂ
COLABORARE

www.ccd-dambovita.ro

Grainul

Dâmboviței

Publicație online a cadrelor didactice
din județul Dâmbovița

CASA CORPULUI DIDACTIC
DÂMBOVITA

Nr. 3 - SERIE NOUĂ
IUNIE 2019

CASA CORPULUI DIDACTIC
DÂMBOVIȚA

COORDONATOR REVISTĂ

Prof. Ileana NICOLĂESCU, Director, CCD Dâmbovița

CONSILIERI ȘTIINȚIFICI

Prof. Luminița PREDA, Inspector Școlar General, IȘJ Dâmbovița

Prof. Cristina STROE, Inspector Școlar General Adjunct, IȘJ Dâmbovița

COLECTIVUL DE REDACȚIE

Coordonator colectiv de redacție:

Prof. dr. Daniela Luminița BARBU, CCD Dâmbovița

Membrii colectivului de redacție:

Prof. metodist Crenguța ALEXE, CCD Dâmbovița

Prof. metodist Livia GRIGORESCU, CCD Dâmbovița

Prof. metodist Aurora SOLOMON, CCD Dâmbovița

Informatician Prof. Adrian BADEA, CCD Dâmbovița

Colaboratori:

Prof. Mirela MIHĂESCU, Inspector școlar, ISJ Dâmbovița

Prof. Eugenia ȘETREANU, Director, CJRAE Dâmbovița

Din sumar...

- MINTE SĂNĂTOASĂ ÎN CORP SĂNĂTOS
- METODE ȘI INSTRUMENTE INTERACTIVE PENTRU PROFESORII DIN SECOLUL XXI
- SOCIALIZAREA PRIN INTERMEDIUL ȘCOLII ȘI AL FAMILIEI
- ROLUL JOCULUI ÎN VIAȚA ȘCOLARULUI MIC
- RUDARI ÎNTRE ENIGMĂ ȘI ADEVĂR ETNOGRAFIC

ISSN 2559 - 5849

ISSN-L 1583 - 249X

Articolele publicate nu angajează decât
responsabilitatea autorilor și nu reflectă
în mod necesar opinia redacției.

Reproducerea oricărui material, fără acordul
redacției, este interzisă.

Adresă:

Târgoviște, Calea Domnească, nr. 127
Telefon/Fax 0245.220569

E-mail: ccddambovita@yahoo.com

Web: <http://www.ccd-dambovita.ro>

MINTE SĂNĂTOASĂ ÎN CORP SĂNĂTOS

Prof. Diaconu Diana Elena, Colegiul Național “Ienăchiță Văcărescu”,
Târgoviște, jud. Dâmbovița

„A Healthy Mind In A Healthy Body” este un proiect Erasmus+ 2017-1-TR01-KA219-045758_5, de Parteneriat Strategic (Actiunea Cheie 2), care se desfășoară în perioada 2017-2019.

Coordonatorul proiectului este școala Alaşehir Fen Lisesi din Manisa, Turcia și are ca parteneri:

-Střední škola gastronomie a služeb,
Prerov, Šírava 7, Czech Republic
(Cehia)

-Rīgas 31. Vidusskola, Latvija
(Letonia)

-Kėdainių profesinio rengimo centras,
Lithuania (Lituania)

-Colegiul Național “Ienăchiță
Văcărescu”, România

-Salihli Bilim ve Sanat Merkezi, Turcia

În perioada 7-13 octombrie 2018, în România, la Colegiul Național “Ienăchiță Văcărescu” s-a desfășurat cea de-a patra întâlnire transnațională a proiectului.

Activitățile desfășurate au urmărit conlucrarea între instituții din țările participante la programul Erasmus+, dezvoltarea abilităților lingvistice într-o limbă de circulație internațională, promovarea dialogului intercultural, conștientizarea cu privire la importanța unui stil de viață sănătos prin alimentație sănătoasă, sport, gândire pozitivă.

Prima vizită de învățare din cadrul proiectului a fost la Fermă „Cocoșu’ Roșu” din Giurgiu. La fermă, elevilor și profesorilor li s-a prezentat modul cum sunt produse legume sănătoase și cum sunt crescute animalele. Mâncarea preparată la restaurantul „Cocoșu’ Roșu” este obținută în urma utilizării produselor rezultate din fermă, realizându-se un circuit închis de produse naturale. Colegiul a fost prezentat în cadrul festivității de deschidere, de către

doamna director Pîrvulescu Dana și domnul inspector Stancu Valentin din cadrul Inspectoratului Școlar Județean Dâmbovița.

În urma vizitei la Primăria Municipiului Târgoviște, atât elevii cât și profesorii au avut privilegiul de a dezbate problemele curente ale comunității cu domnul primar Stan Cristian și doamna viceprimar Monica Ilie, într-o limbă de

circulație internațională.

Activitățile culturale desfășurate au conținut relatarea despre Mihai Viteazul realizată de către elevul Cîrstea Dorin, dar și vizite la Muzeul Revoluției și Curtea Domnească din Târgoviște, vizita la Biserica Neagră din Brașov, la Castelul Bran și seara cultural-artistică adusă la îndeplinire cu ajutorul grupului vocal folcloric de la Liceul de Arte „Bălașa Doamna”.

O viață sănătoasă înseamnă și o respirație corectă, iar pentru îmbunătățirea modului de respirație au fost efectuate exerciții în aer curat, la 1000 de metri altitudine.

Demonstrația unei respirații corecte au fost realizată de către domnul profesor Matei Bogdan.

În amfiteatrul colegiului s-au desfășurat prezentări despre un stil de viață sănătos bazat pe alimentație sănătoasă, au fost prezentate tipurile de alimente acide și alcaline și efectele lor asupra organismului. Prezentarea a fost realizată de către doamnele profesor Leontescu Georgiana și Tănase Ofelia și susținută de Sivache Alessandra și Sergiu Filip.

Pentru că bicicleta a fost o temă importantă realizarea proiectului, domnul profesor State Gabriel a prezentat specificațiile tehnice ale bicicletelor în funcție de rolul lor, dar și beneficiile unei vieți în care bicicleta este preponderant folosită în viața de zi cu zi în beneficiul sănătății și al unui mediu curat. Împreună cu trei elevi a prezentat funcționalitățile bicicletelor.

Pentru atingerea obiectivului ce privește conștientizarea asupra importanței unui stil de viață sănătos bazat pe sport, au fost organizate activități sportive atât în parc la aparatele fitness, cât și în Parcul Chindia. În ultima zi au fost organizate activități de ciclism și atletism cu probe de ștafetă și alergare liberă, dar și concursuri pe echipe cu sarcini specifice.

Bibliografie

http://ccd-dambovita.ro/doc/Graiul_Dambovitei_nr_2_mai_2018.pdf

<http://www.ienachita.com/wp-content/uploads/2018/05/HMHB-diseminare-mobilitate-in-Republica-Ceha.pdf>

<https://padlet.com/dianaelenadiaconu/HMHB>

Proiectul este finanțat de Uniunea Europeană. Această publicație reflectă numai punctul de vedere al autoarei, iar Agenția Națională și Comisia Europeană nu sunt responsabile pentru eventuala utilizare a informațiilor pe care le conține.

METODE ȘI INSTRUMENTE INTERACTIVE PENTRU PROFESORII DIN SECOLUL XXI

Pr. Prof. Dr. Stan Mihail Iulian

În perioada 3-7 decembrie 2018, în Oslo, Norvegia, a avut loc mobilitatea de învățare în cadrul proiectului *QED - Democratic Management for a Quality Educational Network, 2018-EY-PMIP-R1-0022*, finanțat prin EEA GRANTS 2014-2021, mobilitate la care au participat Inspector școlar general Prof. Sorin Ion, inspector școlar general Elena Cristina Stroe, inspector școlar Cătălina Aurora Homeghiu și inspector școlar Mihail Iulian Stan.

Scopul proiectului a fost crearea în județul Dâmbovița a unei rețele de școli democratice în cadrul căreia se vor împărtăși experiențe pozitive și se va genera o comunitate educațională deschisă la schimbări.

Obiectivele proiectului au fost următoarele:

1. Îmbunătățirea managementului la cele trei niveluri: al ISJ Dâmbovița, al școlilor și al clasei elevilor (decizional, informațional, organizațional, metodologic) prin transparență decizională, creșterea capacității instituționale, eficiență, pentru a crește calitatea în educație.
2. Creșterea calității procesului de predare-învățare prin modernizarea abordării învățării, a sistemului de evaluare a calității în educație.
3. Asigurarea unui sistem educațional stabil, echitabil, eficient și relevant în județul Dâmbovița, compatibil cu cel european, prin sporirea accesului la educația de calitate prin asigurarea politicilor de echitate socială și a egalității de șanse pentru îmbunătățirea rezultatelor elevilor.

Grupul de participanți la Cursul Profesorul furnizat de Newschool As, <https://newschool.me/> Oslo, Norvegia, în cele patru zile de curs structurat și o zi observare directă (job shadowing), a învățat să aplice metode de predare și materiale de predare / consiliere privind incluziunea și mediul multicultural, educația pentru drepturile omului, participarea activă și cetățenia, pentru a pregăti și desfășura mai bine educația și formarea cadrelor didactice. Locația pentru primele trei zile a fost sediul Litteraturhuset, strada Wargenlandsveien nr.29, Oslo, și sediul NewSchool, Oslo SoCentral, Øvre Slottsgate 3, cu o vizită la Școala Democratică/ Vøyenenga School în cea de-a treia zi de curs.

Cursul de formare de tip TOT (Trainer of Trainers) denumit „Teacher as a change agent” și-a propus ca obiectiv principal să ajute cadrele didactice participante să experimenteze o nouă direcție în educația copiilor sau a adulților, direcție care are la bază creșterea motivației și a interesului pentru școală. În cadrul cursului de formare, s-au

descoperit noi abordări ale educației democratice. Aceste abordări implementate corect și sistematic în școlile noastre, pot conduce la creșterea calității procesului instructiv – educativ, la îmbunătățirea relațiilor profesionale între factorii implicați în educație. Prin această activitate s-a realizat dezvoltarea de competențe privind facilitarea predării-învățării-evaluării, într-un sistem educațional centrat pe elev într-o abordare interdisciplinară.

În cadrul mobilității, cei patru participanți din cadrul Inspectoratului Școlar Județean Dâmbovița au avut prilejul să învețe noi metode și instrumente interactive pentru profesorii din secolul XXI, ca de exemplu: tehnici de formare a echipei de lucru (de menționat regula celor 3C - Chaos, Control, Cooperation, Votul cu piciorul, jocul lego sau yo-yo); jocuri de rol, jocuri contextuale, experiențe structurate de învățare (Metoda colaj, Portret); tehnici de scaffolding (care încurajează autodepășirea); învățarea prin descoperire (Yes, and...Leading from any chair); tehnici de persuasiune-Pitching; Learning Arch (set, hold, land)- curba învățării; Teoria celor 5C, necesară unui design de curs reușit (fie el curriculum nouă sau training) - Context, Change, Content, Capacity, Commitment, tehnici specifice designului de curs - (I do Art - acronim pentru Intention, Desired Outcome, Agenda, Rules and Time); tehnici de Reflecție, cărora li s-a subliniat importanța și beneficiul adus întregii activități de training (Check-in și Check-out zilnic, Commitment, Scaunul Fierbinte); Storytelling.

I do Art

Intenție. Să explorăm împreună metode de învățare experiențială, pentru a inspira și facilita crearea de echipe de schimbare în educație.

Do. Desired outcome. Rezultatul dorit: experiența construirii unei echipe de agenți de schimbare. Să facă altceva; să creeze ei nișa; să aibă spirit antreprenorial dezvoltat; cum să se simtă confortabil?

Art. - Design de curriculum transformățională. Experiența învățării în grup, a comunicării clare, reflecției și feed-back ca metode de învățare de dezvoltare personală. Cum să construiesc o echipă eficientă care să motiveze profesori/elevi. Cum atingem obiectivele în educație fără să inhibăm creativitatea? Cum mobilizăm resursele din jurul nostru? Cum putem oferi inspirație pentru cei din jur? Răspunsul îl găsim în faptul că oamenii sunt mai mult decât factori de producție/note/calificative, oamenii au valoare în sine și, prin urmare, este nevoie de un leadership adaptat la situație.

Din metodele experiențiale amintim: metoda numită ”Portretul”. Profesorul cere elevilor/cursanților să se poziționeze în încăpere, perechi, unul în fața celuilalt. Apoi îi invită să folosească foaia și creionul pentru a desena portretul persoanei din fața lor, încercând să surprindă trăsăturile definitorii și starea de spirit a acesteia; e important ca cel care desenează

să **nu** privească deloc foaia, ci să-l privească în ochi pe cel desenat, accentul fiind așadar pus nu atât pe redarea fidelă fizică ci pe reprezentarea partenerului în funcție de percepția personală a fiecăruia. La final, profesorul expune toate portretele realizate; fiecare va alege un singur portret, cel care exprimă cel mai bine trăsături morale pozitive pe care ar dori să le aibă. „Cum mă văd alții, cum mă văd eu?” Este momentul în care fiecare dintre cursanți își prezintă celorlalți portretul ales, motivând alegerea făcută.

Scopul? Să faci ceva ce nu ai mai făcut. De ce ne este greu? Pentru că nu vrem să deranjăm, iar aceasta ne oprește să încercăm. Profesorii sunt modele pentru elevi și nu își permit să greșească. Comunicarea profesor elev se poate face și fără cuvinte. De exemplu prin muzică care este cel mai bine de ținut minte. Mirosul și sunetul sunt lucruri primare care pot facilita învățarea. Prin această metodă eu aleg ”portretul”= ce vreau să fiu săptămâna aceasta?

O altă metodă de evaluare și reflecție care dezvoltă abilități de analiză a unei activități, dar și un feed- back realist este ”Scaunul Fierbinte”. După încheierea activităților, în fiecare grup are loc o analiză a activității fiecărui membru, sub formă de feed-back. Fiecare membru al grupului se va așeza pe rând pe „scaunul fierbinte,” iar ceilalți membrii îi oferă feed-back cu privire la activitatea desfășurată și la aportul pe care l-a adus în cadrul grupului, utilizând două propoziții succinte având următorul început:

- *Ai ajutat grupul atunci când...*

- *Aș vrea să văd mai mult din..*

Scopul acestui exercițiu este tocmai depășirea acestor stări și evitarea stereotipurilor sau a judecăților superficiale pe care tindem să le fabricăm despre ceilalți, pe de o parte, și confruntarea cu propria imagine pe de altă parte.

Reușita în viața personală și în cea profesională depinde în mare măsură și de aspecte legate de rezolvarea problemelor, gestionarea emoțiilor, capacitatea decizională, lucrul în echipă și autoreglarea în relațiile de colaborare, managementul situațiilor conflictuale, atitudinea în fața unei eșec etc.

SOCIALIZAREA PRIN INTERMEDIUL ȘCOLII ȘI AL FAMILIEI

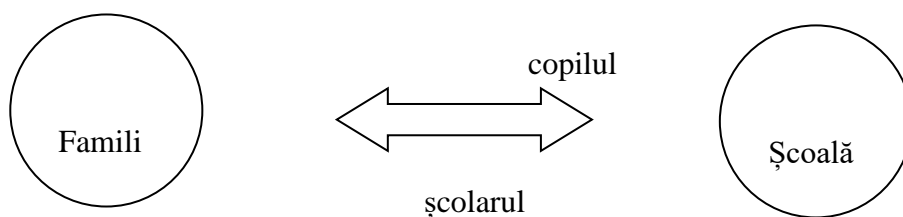
Prof. metodist **Ungureanu Maria**, Casa Corpului Didactic Dâmbovița

Școala, pentru majoritatea familiilor, reprezintă o instituție specializată, care preia și continuă una din sarcinile ei și anume opera de socializare a copiilor. În realitate, după intrarea la școală, sarcina educării copilului nu este „preluată” de școală, ci se împarte între familie și școală, pentru părinți, născându-se o serie de probleme noi: crearea condițiilor necesare noii funcții a copilului – aceea de elev, sprijinirea lui în procesul de învățare, supravegherea atentă a conduitei acestuia.

În relația dintre școală - familie trebuie urmărită asigurarea complementarității celor două medii. Aceasta poate fi proiectată și realizată prin valorificarea următoarelor principii metodologice:

- a) **principiul coerenței** celor două tipuri de acțiuni educaționale (acțiunea educațională a școlii – acțiunea educațională a familiei);
- b) **principiul unității exigențelor pedagogice angajate**, în egală măsură, față de subiectul și de obiectul educației, atât în cadrul școlii cât și în cadrul familiei;
- c) **principiul similitudinii punctelor de vedere pedagogice** asumate în legătură cu perfecționarea permanentă a acțiunilor educaționale declanșate în școală și în familie;
- d) **principiul deschiderii activității pedagogice** proiectată și realizată în școală, respectiv în familie, respectiv față de școală;
- e) **principiul orientării specifice a sarcinilor pedagogice ale școlii și ale familiei**, în raport de vârsta elevului și de dimensiunile intelectuale, morale, tehnologice, estetice, fizice, dar și de formele de educație și de instruire angajate, în mod direct și indirect (formale, nonformale, informale).

Un parteneriat familie – școală este relația cea mai profitabilă pentru toți cei care participă la demersul de formare și dezvoltare a personalității copilului. Parteneriatul va fi eficient dacă fiecare parte va reține că același subiect este „copilul nostru” și „școlarul nostru”.

Pentru copii, familia reprezintă mediul socio-educativ în care se realizează *socializarea primară*. Conținutul socializării primare se structurează în jurul unei dimensiuni *cognitive* și al unei dimensiuni *afective*.

Dimensiunea cognitivă presupune însușirea limbajului, instrument privilegiat al socializării primare și apropierea „lumii de bază” (un prim mod de a înțelege lumea înconjurătoare) – în versiunea grupului familial.

Dimensiunea afectivă se referă la *identificarea emoțională* a copilului cu persoanele apropiate lui (părinți, rude). Deoarece copilul nu dispune de nici cea mai mică posibilitate de a-și alege familia, identificarea lui cu membrii acesteia se înfăptuiește de la sine.

Această identificare emoțională are două consecințe majore: copilul adoptă imaginea acesteia cu privire la persoana sa, ajunge astfel la o anumită imagine despre sine și dobândește primul „eu social”, prima identitate socială, iar, pe de altă parte, percepe lumea mediată de părinți, ca fiind *unica* lume posibilă.

În timpul socializării primare rolurile sociale și atitudinile apropiate parcurg un proces de abstractizare progresivă, de la cele asociate unui context sau unei persoane concrete, la cele generale și impersonale. Astfel, copilul ajunge la constituirea unei prime imagini despre lume și semeni.

Familia îndeplinește și alte funcții educative, în afară de funcția de socializare. Funcțiile educative ale familiei pot fi sintetizate, după cum urmează:

- funcția instituțional – formativă realizată prin influențe directe de tipul răspunsului la întrebări, explicații, informații, dar și indirecte, prin mediul informațional din familie;
- funcția psihomorală, realizată prin modelele de conduită oferite de părinți, dar și prin discuțiile purtate cu copiii, pe marginea unor conduite curente sau problematice;
- funcția socio - integrativă, prin implicarea copiilor în activitatea familială, prin acordarea autonomiei de acțiune, dar și printr-un climat familial dominat de relații de încredere și sprijin reciproc, conlucrare între generații, în care maturitatea de gândire a adulților se îmbină cu entuziasmul și energia tinerilor;
- funcția cultural – integrativă, prin implicarea copiilor în viața culturală și prin mediul cultural al familiei.

În concluzie, părinții realizează socializarea primară a copiilor lor prin trei importante mijloace de influențare:

- a) reglarea directă a comportamentului copilului (încurajări, controlul efectuării temelor, supravegherea executării sarcinilor primare etc.);
- b) comunicarea cu copilul (schimbul de informații, comunicarea de opinii, confidențe etc.);

- c) cooperarea, participarea la activități comune (vizite, ieșiri, jocuri, activități extrașcolare etc.).

Contribuția familiei la realizarea acestor sarcini poate fi foarte diferită, de la o familie la alta, în funcție de caracteristicile particulare ale familiei respective.

Pe bună dreptate, intrarea în școală a copilului poate fi considerată o cotitură fundamentală în procesul socializării; odată cu intrarea în școală a copilului debutează ceea ce numim socializare secundară. „Nu este adevărat”, notează Mendel, *că cea mai mare aventură a umanității a fost piciorul pus de om pe suprafața lunară; cea mai mare aventură, după naștere, este momentul în care copilul pășește pentru prima dată pe poarta școlii.*”

Școala, ca instituție socializantă, diferă de familie prin câteva trăsături importante:

- contactele și relațiile dintre adult și copil sunt de scurtă durată (fiind limitate la câteva ore pe zi);
- contactele dintre copil și adulți sunt extrem de variate, elevul intrând în relație cu mai multe persoane adulte care oferă fiecare propria sa perspectivă asupra lumii, perspective care diferă atât între ele;
- evaluarea performanței este comparativă, publică și periodică.

În zilele noastre, copiii petrec mult mai mult timp la școală. Obiectivele învățământului s-au multiplicat și diversificat, conținuturile sale s-au îmbogățit, astfel încât școala pătrunde din ce în ce mai profund în sistemul personalității elevilor, exercitând o influență considerabilă asupra dezvoltării acestuia.

Elevii încep școala mai devreme și rămân în sistemul de învățământ mai mult timp. Viața fără școală a devenit imposibil de conceput, ea furnizând mijloacele esențiale pentru adaptarea în lume și integrarea în societate.

Numeroase studii referitoare la importanța școlii ca forță socializantă demonstrează efectele incontestabile ale școlii asupra sistemului de valori și asupra aspirațiilor copiilor. Aceste studii arată că școala, alături de familie și grupurile de prieteni, influențează orientarea valorilor morale și sociale ale copiilor, precum și realizările și aspirațiile lor sociale.

Mai mult, așa cum au demonstrat studiile interculturale, sistemul școlar are o influență majoră asupra modului în care copiii își organizează ideile și cunoștințele. Sistemul de învățământ furnizează copiilor o reprezentare abstractă și simbolică a lumii, ceea ce le permite să-și dezvolte atât gândirea, cât și abilitățile de relaționare și integrare în lume.

Școala nu oferă doar simple cunoștințe. Ea îi învață pe elevi să privească lumea din perspective diferite, oferind un model de concepere a lumii, dependent de cultura în care se integrează. Aceste influențe diverse ale școlii subliniază rolul unic al școlii în influențarea dezvoltării sociale și cognitive a copilului.

Școala nu este o instituție inflexibilă. Organizarea și interacțiunea ei cu elevii evoluează. Ea oferă un context social diferit la nivel preșcolar, primar, gimnazial, aceste nivele de învățământ fiind organizate diferit și percepute diferit de către copii.

În școală sunt exprimate diferite aspecte ale comportamentului social, în funcție de capacitățile și nevoile de schimbare ale copiilor. Pe măsură ce copiii avansează în vârstă, mediul școlar devine din ce în ce mai complex. Cu cât provocările la care este supus copilul sunt mai numeroase, cu atât considerăm mai oportun un parteneriat viabil, performant între cele două entități: școală și familie. De aceea, viziunea pe care o oferă Legea Educației Naționale asupra acestei conlucrări este necesară în contextul pregătirii elevului pentru o societate competitivă a viitorului.

BIBLIOGRAFIE:

ȘTEFĂNESCU, D.,O., BULAI, A., *Manual de sociologie*, Editura Humanitas Educational, București, 2007;

BANCIU, D., *Adolescenții și familia – socializare morală și integrare socială*, Editura All, București, 2005.

MIHĂILESCU, I., *Familia în societățile europene*, Editura Universității din București, 1999;

CHIRU, M., *Cu părinții la școală – Ghid pentru profesori*, Durkheim, E., *Educație și sociologie*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1980;

Comunicarea în cadrul Managementul educațional pentru rezolvarea conflictelor școlare

Prof. **Camelia Vasilescu** - Școala Gimnazială nr.1 Moreni

Prof. **Liviu Vasilescu** - Școala Gimnazială nr.1 Moreni/Inspectoratul Școlar Dâmbovița

- „Nu spune puțin în vorbe multe, ci mult în vorbe puține”.

(Pitagora)

Așa cum se știe deja, umanitatea este în esență un organism comunicațional, o construcție de „relații conștiente și intenționale”¹, care implică influență socială puternică în reciprocitatea reflectării sinelui în raport cu ceilalți.

Există o relația de interdependență dintre conflict și comunicare – elemente cotidiene ale experienței de viață – ea este vizibilă din numeroasele situații de comunicare care generează conflicte, dar și din acțiunile de prevenire, evitare, diminuare, detensionare și rezolvare ale conflictului care angrenează capacitățile de comunicare.

Comunicarea semnifică, schimbul de mesaje și informații necesare îndeplinirii scopului și obiectivelor planificate, fiind fundamentul necesar funcției de coordonare”² prin care managerul conferă integralitate și sincronizare vieții organizaționale, ca și procesului de manageriere a conflictului.

Liniile generale pe care se axează procesul de comunicare în câmpul modelelor liniare, conform teoriei matematice, modelul-sursă devenit deja tradițional, elaborat de Shannon și Weaver³ (*The Mathematical Theory of Communication*,) se regăsesc prin îngustarea ariei de focalizare și în cadrul managementului conflictului în organizațiilor furnizoare de educație prin referire la elementele indispensabile.

Sursa, persoana care decide să transmită un mesaj poate fi una dintre părțile conflictuale în cazul declanșării conflictului, un membru al organizației educaționale – cadru didactic, membru al personalului auxiliar, elev - sau managerul organizației, mediatorul și negociatorul angrenați în diverse etape ale procesului de manageriere a conflictului;

Transmițătorul - emițătorul sau inițiatorul mesajului poate fi în multe cazuri chiar partea conflictuală sau o persoană cu status diferit de autoritate față de sursa de informare:

¹Sălăvăstru, D., *Psihologia educației*, Polirom, Iași, 2004, p.173

²Gherguț, A., *Management general și strategic în educație*, Polirom, Iași, 2007, p.193

³Shannon, C., Weaver, W., *The Mathematical Theory of Communication*, 1949, apud Ștefănescu, S., *Sociologia comunicării*, Cetatea de Scaun, Târgoviște, 2009, p.29

mai înalt, ca în cazul unui părinte care semnalează comportamentul neadecvat al unui cadru didactic față de copilul său sau al unui director care sesizează declanșarea conflictului în urma relatărilor unui membru din corpul didactic auxiliar sau nedidactic, etc., sau status de autoritate mai scăzută

Mesajul între cel puțin două părți comunicatoare, în forme verbale, paraverbale și non-verbale, descoperă un sens care de regulă în cadrul conflictului, este o secvență a realității marcând procesul de non-identificare sistemică a uneia dintre părțile conflictuale, acompaniată de sentimentele de nemulțumire, frustrare, indignare, etc.; așadar, în mesaj, „elementele de intenționalitate”⁴ din partea managerului de conflict se focalizează deopotrivă pe efectele cognitive – cunoașterea sursei, naturii, stagiului conflictului, dar și pe cele afective și atitudinale pentru modificarea procesuală a comportamentului părților conflictuale.

Codul este sistemul de semne și simboluri utilizat în redactarea sensului mesajului în formă sonoră, grafică, cu simboluri specifice, softuri lingvistice. A recepta și a înțelege sensul înseamnă a antama semnele cu abilitatea de a le decodifica și conștientiza, potrivit regulilor instituite în privința lor; regulile garantează construcțiile cu sens într-un limbaj dat, iar complicarea sistemului de semne și reguli poate amplifica starea conflictuală dintre părțile conflictuale, fiind o cauză în virtutea căreia un manager al conflictului educațional trebuie să își ajusteze în mod corespunzător calitatea codului folosit în acțiunile de prevenire și diminuare ale conflictului sau ale perioadei post-conflict, ca și în cadrul medierii, negocierii sau a folosirii statusului de autoritate și credibilitate.

Canalele de transmitere a mesajului la nivelul formal, oficial sau la cel informal, neoficial, sunt prezente în forme variate în procesul de management al conflictului în organizația educațională, cele mai frecvente cuprinzând cererile, notificările, rapoartele, planurile manageriale și cele de muncă, referatele, rezoluțiile, circularele, notele interne, recomandările, aprecierile, curriculum vitae, scrisorile, petițiile, reclamațiile, ședințele, întâlnirile personale, convorbirile personale, interviurile, teleconferințele, etc.;

Mijloacele de comunicare care se constituie din suportul tehnic oferit de telefon, fax, calculator, rețele audio-video, etc., sunt uneori, pentru unii manageri sau pentru unele părți conflictuale adevărate obstacole în calea comunicării, situație care trebuie să devină un factor motivant pentru dezvoltarea competențelor manageriale în domeniul tehnologiei informațiilor, mai ales că sunt funcționabile multe cursuri și programe de inițiere și perfecționare în acest sens, la nivel județean, național și prin mecanisme europene;

⁴Ștefănescu, S., *Sociologia comunicării*, Cetatea de Scaun, Târgoviște, 2009, p. 45

Receptorul reprezentat de destinatarul mesajului trebuie să aibă (la fel ca și inițiatorul mesajului) capacitatea de a evita înlătura „dimensiunea obscurității”⁵, de a-și folosi capacitatea de receptare a semnelor. Procesul de decodare presupune perceperea imaginilor cu sens, restituirea formei inițiale a mesajului și transpunerea sensului în conștiința receptorului; nu o dată, se poate asista la sincope în acest proces de decodificare care antrenează disfuncționalități, nu numai în comunicare, dar chiar în viața organizației educaționale, creând un mediu favorabil declanșării sau escaladării de conflicte.

Comunicarea mesajelor și a informațiilor presupune un proces de interpretare și prelucrare din partea fiecărui manager și membru al organizației educaționale, în vederea evaluării și selectării datelor relevante, cu scopul de a se obține o reducere a incertitudinii în ceea ce privește cunoașterea și înțelegerea viziunii, misiunii și obiectivelor promovate de organizația educațională și transpunerea lor în practica educațională – situațiile de confuzie și incertitudine putând marca negativ un mediu organizațional sensibil din punct de vedere conflictual.

Sursa multor impedimente în comunicarea educațională, care pot conduce frecvent la generarea de tensiuni conflictuale este identificată în diferența existentă între intenționalitatea transmiterii conținutului sau a impactului mesajului și calitatea receptării acestuia de către membrii organizației. *Factorii perturbatori* sunt elementele care intervin în transmiterea mesajului ca obstacole sau surse de distorsiune în înțelegerea acestuia: pe plan obiectiv prin calitatea inferioară a mijloacelor de comunicare (copiatoare vechi, lipsa consumabilelor pentru fax, lipsa de acoperire a semnalului în localitate, sincope în comunicarea pe rețele electronice, etc.) și prin competențe scăzute sau chiar inabilitatea folosirii lor de către managerii din sistemul educațional, prin insuficiența timpului alocat comunicării sau inoportunitatea acestuia; pe plan subiectiv, referirile în acest sens se pot face la direcționarea specifică a interesului managerului către alte subdomenii funcționale ale organizației educaționale, la capacitatea de exprimare sau de receptare a emițătorului sau a destinatarului, la starea de spirit sau dispoziția celor implicați în procesul de comunicare.

Datorită amplitudinii misiunii sale sociale, organizația educațională are nevoie de calitatea informației, a mesajului, care trebuie să fie determinată de exactitate, adecvare, oportunitate și eficiență; astfel, comunicatorul în acest domeniu trebuie să aibă în vedere veridicitatea informației și a sursei generatoare, căile de valorificare a informației și adecvarea ei sub aspectul temporal și discursiv, necesitatea și efectele ei în cadrul organizației furnizoare de educație.

⁵Sălăvăstru, D., *Psihologia educației*, Polirom, Iași, 2004, p.175

*Etapel*e procesului de comunicare organizațională⁶ în cadrul managementului conflictului se derulează conform punctelor nodale generale și presupun *codificarea* – transpunerea sensului mesajului în simboluri de comunicare de către partea conflictuală sau de către sursa de informare, un susținător al acesteia sau dimpotrivă; *transmiterea* – transferul mesajului codificat de la emițătorul angrenat în situația conflictuală către destinatar, de regulă cu autoritate managerială superioară; *decodificarea* – transformarea simbolurilor în mesaj interpretat ca problemă sau situație problematică cu potențial tensional sau exploziv; *filtrarea* – deformarea sensului unui mesaj din cauza unor limite fiziologice, psihologice sau tehnologice din partea părților conflictuale, a forului superior de autoritate sau a mediatorului și negociatorului; *feedbackul* – răspunsul receptorului, ce poate fi manager educațional, parte conflictuală sau a terță parte (negociator, mediator) la mesajul procesat.

Veridicitatea feedbackului către manager poate fi însă o coordonată variabilă datorită unor factori inhibitori din partea părții conflictuale receptoare, care pot fi de natură psihologică – teama de confruntare directă, temerile cognitive sau care pot proveni din inacuratețea sistemului de filtrare socială, ca inabilitatea de comunicare și mascarea sentimentelor.

Adevărata dimensiune a impactului mesajului asupra membrilor organizației educaționale este descifrată corect de managerul care dispune de o percepție obiectivă a vieții organizaționale și care își îndeplinește principalele *roluri în comunicarea managerială*: *interpersonal* – relația de comunicare constantă cu membrii organizației; *informațional* – căutarea permanentă de informații care influențează obiectivele și performanțele organizației educaționale și *decizional* – valorificarea corectă a resurselor din unitatea furnizoare de educație, rezolvarea situațiilor conflictuale, identificarea soluțiilor adecvate acestora și comunicarea lor clară în cadrul colectivului organizațional.⁷ Un manager educațional și mai bun (cum este el definit de Michael Armstrong⁸) are în plus și abilitățile de valorizare a unui climat organizațional caracterizat de securitate, încredere, libertatea opțiunilor și a exprimării ideilor și soluțiilor, și pentru care formularea *Voice and Choice* nu este doar un slogan cu inapetență semantică, iar în contextul managerierii conflictului educațional își poate dovedi competențe de susținere a procesului de modelare comportamentală dorită prin convingere și persuasiune.

Complexitatea conceptului de *persuasiune*, ca influență socială este dată de multitudinea structurii relaționale construite prin expunerea la mesaje și înțelegerea acestora,

⁶Gherguț, A., *Management general și strategic în educație*, Polirom, Iași, 2007, p.194

⁷ Mintzberg, H., *The Nature of Managerial Work*, Prentice Hall, Englewood Cliffs, New Jersey, 1980, apud Gherguț, A., *Management general și strategic în educație*, Polirom, Iași, 2007, p.197

⁸Armstrong, M., *Cum să fii un manager și mai bun*, Meteor Press, 2007

urmate de acceptarea ideilor și succesiunea modificărilor atitudinale, comportamentale, acționale. Mecanismele fundamentale care îi asigură funcționalitatea în spațiul educațional se referă la „natura probelor, a argumentelor, la expresivitatea comunicării didactice și la natura, amplitudinea și impactul ideilor comunicate”⁹.

Natura probelor semnifică argumentele prin care interlocutorul acceptă și își asumă o idee în modul de comunicare dialogică; conform retoricii aristoteliene, influența exercitată este generată pe trei niveluri: statutul oratorului (*ethos*), logica argumentării (*logos*) și apelul la emoții (*pathos*), manifestate cu multă vizibilitate în cadrul managementului conflictului educațional.

Autoritatea este un argument viabil, ușor recognoscibil în realitatea cotidiană, deoarece recunoașterea socială a poziției ierarhice a emițătorului determină asumarea cu ușurință a ideilor acestuia, dincolo de gradul lor de consistență și rigoare.

„*Așa ne-a spus nouă doamna învățătoare*” este o aserțiune cu similarități în latinescul „*Magister dixit*”, adesea auzită de părinții care supraveghează efectuarea temelor de către copiii lor, probând argumentul prestigiului, al credibilității. Uneori, părinții cu înaltă pregătire într-un anumit domeniu, pot aduce contra-argumente pe o anumită temă pentru acasă în cadrul ședinței cu părinții sau într-un alt spațiu destinat activităților educative, generând stări conflictuale. Pe de altă parte, profesorul considerat o autoritate de către elev, poate impune acestuia o schimbare comportamentală exclusiv prin investirea socială, însă finalitatea comunicării didactice nu constă în generarea de tipare comportamentale automate, ci în dezvoltarea unor structuri cognitive esențiale de filtrare, analiză și interpretare a informației adecvate sistemic.

În practică, persuasiunea didactică se poate exercita și prin argumentul forței; utilizarea forței fizice care ar trebui să fie un instrument perimat, din păcate, este încă un fenomen prezent în pedagogia românească pe alocuri și deseori în cadrul colectivelor de elevi, producând puternice conflicte educaționale, urmate de monitorizarea activității, mustrări, avertismente și sancțiuni.

Nivelul exagerat de autoritate poate să apară și în forme mai subtile ce induc sentimentul de teamă ca amenințarea cu pedeapsa („Voi cere scăderea notei la purtare”) sau șantajul („Să știi că primești notă mică dacă nu participi la concurs” sau „Continuă obrăznicia și te las corigent”).

Așadar, expresivitatea comunicării educaționale și didactice în managementul conflictului, considerată a fi o cerință imperioasă a unei comunicări productive, determină

⁹Sălăvăstru, D., *Psihologia educației*, Polirom, Iași, 2004, pp.199-210

¹⁰ L. Vasilescu, teza de doctorat 2013

impresionarea receptorului, a destinatarului mesajului, prin conținut și mai ales, prin forma de construcție discursivă care include elemente de limbaj ca accentul, pauzele, ritmul, figurile de stil; există o legătură de proporționalitate între dimensiunile de conținut și de formă ale unui mesaj, astfel încât un incident minor nu trebuie tratat cu expresivitate accentuată de limbaj pentru a evita gradul de emfază, de ridicol, sau chiar de penibil și în revers, o temă conflictuală importantă are nevoie de o anumită amplitudine retorică pentru obținerea eficacității dezirabile.

JURNAL DE CĂLĂTORIE – PROIECT KA2 –ERASMUS+

School and parents –partnership for a sustainable education

(2017 - 1- ES01 - KA219 - 038488 _ 3)

Prof. SOLOMON Aurora – Cordonatorul proiectului

Ziua I

Suntem în Țara Castelelor... CEIP *Cervantes* ne întâmpină cu entuziasm și copii, care ne oferă ecusoane și pâine tradițională. Emoția plutește în aer, iar școala este toată o sărbătoare. Este atât de vizibilă intensitatea evenimentului, încât ai sentimentul ca vii de acasă acasă. *Păstorilele*, elevele dansatoare, poartă cu mândrie costumele tradiționale specifice Valenciei. Au flori în păr și împletituri deosebite susținute cu ace specifice dansatoarelor flamenco. Așezați pe jos, elevii ne așteaptă în curtea cea mare, fluturând steagurile Lituaniei, Spaniei și României, în semn de prietenie. Copiii se întrec în dansurile locului și interacționează permanent cu invitații, care le oferă la schimb aplauze și ochi plini de lacrimi. Nu este nevoie de nicio traducere pentru a reda admirația, recunoștința și aprecierile necondiționate.

În holul mare ferestrele sunt acoperite cu poze din activitățile de proiect. Nu lipsesc nici proaspetele dovezi ale întâlnirii noastre, fiindcă ne surprind fotografiile la minut ...

Cu mult tact și mai *furând* cu ochiul din bilețele câte o yotă în engleză, elevii din *Cervantes* ne prezintă școala, cu mândria de a avea apartenență la această comunitate școlară. Privim cu interes lucrările afișate pe holuri sau în sali, tot atâtea dovezi de...creativitate și originalitate din diverse proiecte educaționale. Fiecare clasă are un panou cu numele proiectului nostru și ” Family Day”, activitatea derulată sub semnul Zilei internaționale a familiei.

De aici, drumul ne poartă pașii către cancelarie, unde facem cunoștință cu profesorii, cadre didactice din școală, care ne adresează binecunoscutele *Olla! Hello!*, însoțite de zâmbete largi, de bun venit. Ne-am întâlnit apoi cu părinții din AMPA, o asociație cu oameni binevoitori, care au înțeles ca locul și rolul lor, al părinților, este aproape de școală, aproape de copiii lor, în mod voluntar. Sediul AMPA funcționează în școală, într-un birou mic, dar primitor, unde își derulează activitatea zilnică. Ne salutăm sau bem împreună o cafea în pauze.

Cei care doresc să fie membri plătesc 20 euro anual, fie că au un copil sau mai mulți. Există 5 funcții: președinte, secretar, trezorer, vice-președinte și secretar adjunct. Părinții din AMPA ne prezintă sarcinile specifice fiecărei funcții și simțim cât de mândri sunt de munca și de rezultatele lor. Asadar, ce fac părinții din AMPA?

- Gestionează banii
- Atrag fonduri și încheie acorduri cu ONG-uri, companii și alți colaboratori
- Gestionează cererile de admitere și înregistrare a membrilor
- Dirijează dezbaterile pe diverse teme
- Iau hotărâri împreună cu Adunarea generală și Consiliul de Administrație
- Se întâlnesc periodic cu celelalte asociații pentru a afla problemele și ajuta
- Formează comisii de lucru
- Organizează activitățile extracurriculare 12:00-13:00 sau 17:00-18:30- engleză, dans, teatru, aerobic, germană, șah, patinaj
- Organizează orarul copiilor în acord cu cel al părinților- *aula matina*- deschis între 7 și 9 dimineața, venind în sprijinul părinților și al copiilor
- Ajută la cumpărarea de table inteligente, calculatoare
- Negociază prețul, calitatea pentru uniforme, chiar dacă nu sunt obligatorii
- Reprezintă o punte de comunicare între familii și celelalte organisme oficiale
- Organizează workshop-uri pentru părinți- cum să își educe copiii, cursuri de calculator, întâlniri cu psihologi, yoga
- Promovează educația de calitate
- Comunică online cu celelalte asociații pe platforme digitale.
- Rezolvă conflictele dintre părinți, copii-părinți și copii-profesori-părinți.
- AMPA își recompensează membrii:
 - la fiecare sfârșit de an școlar, copiii ai căror părinți sunt înscriși, primesc poze de grup
 - la sfârșitul clasei a VI-a fiecare copil primește o „valiză” pentru excursia de sfârșit de an
 - închiriază costume sau instalații pentru petreceri, oferind băuturi sau gustări.

În cea de a doua parte a zilei vizităm *IES Tarrega*, clasele de gimnaziu și liceu. Prezentarea școlii este încredințată, exclusiv, celor două foste eleve ale școlii CEIP Cervantes, Sofhia și Maria, care ne însoțesc pe parcursul a două ore. Ne prezintă clasele de liceu, clasele de profil profesional, unde elevii au laboratoare dotate pentru a învăța o meserie. Liceul are aproximativ 2000 de elevi și peste 100 de cadre didactice. Directoarea liceului ne salută discret, asigurându-ne că suntem pe mâini bune, după care își reia activitatea pe care tocmai o întrerupsese. Au sărbătorit 50 ani de existență și sunt la al treilea proiect Erasmus +,

Fenomenul *Bullying*, fiind tema ultimului proiect. Produsele activităților din proiecte decorează holurile școlii și elevii decid asupra picturilor care vor apărea pe anumiți pereti pentru a exprima mai bine creativitatea și pasiunile lor, îndemnurile pentru un comportament activ și pozitiv.

Suntem impresionați de ora de muzică și teatru, unde elevele – ghid și colegii lor ne încântă cu câteva compoziții proprii, precum și cu piesele de teatru realizate la sfârșit de an școlar.

Să recapitulăm!- elevii talentați, care au optat pentru acest optional, au la dispoziție o sală imensă în care găsești un studio de înregistrări și instrumentele muzicale necesare. Cei de la *Atelierul de coafură și machiaj* îi ajută la rândul lor la fiecare show, iar cei de la *croitorie* le creează recuzita, făcându-le costumele necesare.

Întrebați dacă merg la concursuri,... fiecare răspunde că se duce la ce este mai bun!

Remarcam că la atelierul de *Coafură* oamenii din oraș pot veni să fie tunși gratis, iar elevii învață cum să tundă...*când ieși poate nu îți place coafura, dar important este să învețe copiii*. ...O cauză nobilă, nu?...elevului i se acordă încredere totală, chiar dacă, uneori, se prezintă cu stângăcie.. Important este că se poate exprima liber și astfel este mândru de realizările lui.

Ziua a II - a

Începem dimineața întâmpinați de copiii de la *Infantil*, unde se adună liniștiți la locurile știute pentru a-si aștepta tutora/ maestra care vine la ora stabilită să îi ducă în sala de clasă. Ne precizează că este ziua în care părinții voluntari vin la școală pentru activitatea inter-clase și ni se prezintă un grafic impresionant. La început, temele ni se par inaccesibile, dar fragmentate conștient în activități mici și văzute din prisma unor copii de grădiniță - Gaudi, Velasquez, cavalerii și domnitele din castelele Spaniei, devin o temă centrală interesantă și totodată atractivă. Practic, *Salamandra lui Gaudi*, fostă temă la științe e văzută acum cu ochi de artist. Parcul Guell este realizat în miniatură pe un perete, din forme geometrice, lipite în tehnica mozaicului.

Nici cerul și nici soarele nu scapă de iubitorii lui Gaudi. Domni și domnițe, cu haine din materiale reciclabile sau resturi textile, au chipurile copiilor și ne privesc atent. Aflăm că tablourile pe care le admirăm sunt și ele realizate, în cadrul atelierelor desfășurate împreună cu părinții. Copiii sunt selectați pe criterial culorii, având un ecuson, pe care scrie numele și grupa. Împreună cu părintele-responsabil de activitate, fiecare grup constituit se duce la o altă clasă, la bucătărie, la sala de sport sau în alte spații unde desfășoară atelierul, la care colegii lor participaseră, prin rotație, cu două, patru, șase, opt, zece...săptămâni în urmă. Găsim părinți români care, aflând că venim, doresc să sprijine activitatea și să ne vadă. Sunt foarte emotionați și fericiți că noi suntem acolo pentru altceva...*ne ocupăm cu educația...și poate se*

schimbă ceva și la noi. În acest context nostalgic, ne atrage atenția un desen al cărui fond este în culorile - albastru, galben, roșu și, dacă puteți crede, tatăl copilului este chiar din Dâmbovița.

Observăm părinți oboșiți, dar conștienți că locul lor este acela de a fi, pe cât posibil, mai mult timp lângă copiii lor.... Sunt **împreună**, lucrează, dansează, realizează jucării în miniatură, meșteresc căsuțe de turtă dulce, decorează, se bucură... Scopul activității de acest tip este să colaboreze, să le respecte individualitatea, să promoveze relațiile pozitive, să învețe împreună, să-i încurajeze pe părinți să învețe și acasă cu propriul copil pe temele date.

În cea de a doua parte a zilei ne întâlnim cu psihologul Jose Isberit, reprezentant și persoană - resursă a Comunității pentru prevenirea comportamentelor dependente din Vilareal și Castellon. Din prezentarea sa, aflăm că elevii între 12 și 17 ani sunt vulnerabili la consumul de substanțe interzise sau alcool. Sub forma unei activități complexe de informare, prevenire, orientare, dar și de educare a părinților, ne este prezentată munca din școli. Tot din statistici se observă că, în categoria - dependențe se încadrează și noile tehnologii digitale, fenomenul *Bullying* fiind o temă dureroasă de actuală, cu efecte nefaste în sfera suicidului. Lipsa timpului de calitate petrecut cu părinții și a comunicării conduce de multe ori la gesturi extreme, deoarece depresia victimelor *Bullying*-ului este perfidă și greu de observat. În acest sens, cadrele didactice sunt primele care pot alerta părinții și de acolo persoanele - resursă pentru a vindeca. Deoarece s-au înregistrat numeroase cazuri în care copiii au recurs la gesturi extreme, aceste activități de prevenire au fost introduse în Curriculum-ul național.

Ca specialist, Juan Isberit consideră că trebuie să existe reguli și limite în educația de acasă, în sensul în care educația oricărui om este susținută de școală, dar începe și se termină acasă.

Ziua a III – a

Este o zi de lucru, în care analizăm, dezbatem și planificăm activitățile cuprinse în Gantt-ul proiectului, produsele și rezultatele de proiect, platformele online, precum și programe, noi aplicații în realizarea materialelor, organizarea întâlnirilor viitoare, idei, calendare, concluzii, păreri...

După o dimineață plină, facem cunoștință cu istoria locului- Villafames- oraș vechi, încă locuit, cu străduțe pitorești și ziduri cu iz de poveste. O biserică impunătoare se ridică tăcută în vârful muntelui, străjuită de coline cu măslini seculari, cactuși înfloriți și faimoasele roci, care, suspendate într-un Timp mitic, stau să alunece... Aflată în apropiere, cetatea ne ajută să înțelegem de ce a fost ales acest loc, un peisaj care duce până la mare, departe, un loc strategic în trecut, o zare care îți taie răsuflarea în prezent. Pare că timpul a adunat aici oameni

frumoși, cu povești deosebite, pictori, case care au ca perete muntele și brand-uri, precum – ceramica, uleiul de măsline, obiectele de artizanat.

Ziua a IV – a

Ziua începe cu întâlnirea noastră de proiect pe tema „Comunicarea cu familia”, în cadrul căreia școala-gază ne prezintă programele de comunicare utilizate în activitatea cu părinții:

- piktochart.com- care le permite realizarea de postere pe diverse teme
- classdojo.com - aplicație gratuită în care cadrele didactice au posibilitatea să scrie calificativele, observațiile pentru fiecare elev. După primirea unui cod și a unei parole, părinții pot accesa aplicația, 78% dintre acestia fiind logați pe această platformă de comunicare, pentru restul, existând metode clasice de informare, dezavantajul fiind acela că este o comunicare cu sens unic.
- familia.edu.gva.es - program guvernamental, la nivelul țării, prin intermediul căruia este afișat orarul fiecărei clase; profesorii unui elev scriu calificativele/ notele, observațiile asupra temelor, proiectelor, absențele; părinții pot răspunde de ce a absentat elevul într-o zi; se anunță activitățile extrașcolare; fiecare profesor are o căsuță cu mesaje pentru comunicarea cu părinții (condiția ca mesajele să poată fi văzute în timp real - să ai telefon smart și acces permanent la internet).
- tokappschool.com/ program anual contracost, utilizat, de obicei, de scolile private
- [grupuri pe Whatsapp](#) (directorul școlii are realizat un grup cu fiecare reprezentant al clasei, membru AMPA și trimite informații, iar reprezentantul are obligația de a trimite informația către părinții clasei respective); profesorii - diriginți și cei pentru învățământul primar au propriul grup cu părinții
- [adresa de Facebook](#) a școlii unde se postează activitățile
- [site-ul școlii](#)

Ziua continuă cu vizita la Școala pentru copiii cu nevoi speciale –*La Panderola*. Suntem însoțiți de director și de profesorii școlii care ne prezintă activitățile specifice și clasele dotate cu dispozitive speciale pentru toate tipurile de nevoi ale copiilor cu dizabilitati. În acest centru sunt școlarizați copii care nu pot fi integrați în învățământul de masă sau copii care, deși integrați în învățământul de masă, nu au înregistrat progrese fără ajutor specializat. Utilizând diverse produse reciclabile, profesorii din *La Panderola* confecționează materiale didactice necesare în activitatea cu elevii cu dizabilități. Grădina proprie este spațiul propice, unde elevii sunt învățați de către un profesor-horticultor cum să îngrijească plantele, să le

înmulțescă, să cultive legume sau fructe. Au, bineînțeles, flori, multe flori...! Unele sunt pentru decor, iar altele sunt vândute pentru obținerea de fonduri extrabugetare. Pe timpul vacanței există sisteme de irigare programate de calculator.

Pentru copiii cu handicap fizic există un spațiu, special amenajat pentru masaj și exerciții fizice, aceștia fiind în permanență asistați și ajutați de către personal specializat. Copiii cu evoluție bună sunt orientați către centre speciale unde învață să realizeze obiecte handmade sau să exercite o meserie, scopul fiind integrarea lor în societate, creșterea stimei de sine, a sentimentului de utilitate și, nu în ultimul rând, independența financiară..

Seara participăm la ceremonia de absolvire a elevilor celor două clase a șasea. În cadrul Festivalului dedicat absolvenților, elevii fiecărei clase se prezintă cu câte două dansuri pe care le pregătesc timp de 3 luni cu profesorul de sport, fiind foarte atenți la mesajul transmis de versurile melodiei și la mișcări. Profesorul de muzică, un om talentat și implicat, aduce în scenă orchestra școlii care ne oferă un moment de înaltă ținută artistică. Alături de profesorii care au contribuit la formarea elevilor, fiecare diriginte își invită copiii, cărora le oferă Diploma absolventului. Bineînțeles, sunt emoții multiplicat și de părinții prezenți la acest moment festiv, unic în viața lor.

În loc de epilog... Ziua a V-a

O poveste este pe punctual de a se încheia... Participăm la activități în care ni se demonstrează importanța incluziunii sociale, indiferent de naționalitate, cultură, poziție socială sau orientare religioasă. Teresa Vasquez ne prezintă Proiectul *Scoala – ca o comunitate de învățare*, un proiect de succes, argumentat științific și susținut de Comunitatea Științifică Internațională a Parlamentului European. Scopul studiului constă în depășirea inegalităților și transformarea societății într- un model de învățare conștientă.

Realizat în perioada 2006-2011, studiul a avut ca grup - țintă 14 țări, analizându-se tipologia și statutul actualului elev, care sunt practicile comune ce îi influențează pozitiv, cum depășim conflictele, ce facem cu cei mai slabi ca să nu îi lăsăm să se piardă. În cadrul acestui proiect părinții se implică în activitățile de învățare ale școlii, lucrează în comisii cu profesorii pentru a stabili teme de interes ce pot fi abordate pentru a-i ajuta pe copii să evolueze.

Deschiderea către comunitate a școlii îi implică mai mult pe părinți sau rude în actul educațional, astfel încât să își susțină copiii în formarea competențelor și a necesității lucrului suplimentar în procesul învățării. Pe această cale, părinții înțeleg mult mai bine că educația se continuă acasă. Astfel de activități se desfășoară atât în școala unde lucrează Teresa (o zi pe săptămână), cât și în școala-gază, CEIP Cervantes. O activitate are o durată de 40-50 minute.

Se lucrează pe grupe eterogene, cadrul didactic fiind coordonatorul principal, ajutat la fiecare grup de părinți.

De exemplu, la matematică se organizează 4 grupuri- primul grup realizează calcule, al doilea rezolvă probleme, al treilea rezolvă exerciții diverse și al patrulea compune probleme. Toti se rotesc la aceste centre, după modelul din alternativa educational *Step by Step*. În cadrul acestei zile se pot realiza proiecte ale copiilor, după ce au citit o carte sau au studiat o temă și se prezintă produse ale activității.

De asemenea, în prezența unor specialiști, precum medici sau psihologi, se pot organiza lectorate cu părinții pe tema cărții, despre cum pot educa sau crește copiii în tolerantă, cum să interacționeze cu adolescenții. Dacă sunt identificate situații de violență sau discriminare se analizează cazurile și se propun soluții, cu scopul de a reduce conflictele și chiar de a le elimina. Părinții își organizează activități comune pentru a se cunoaște și a interacționa. Prin aceste programe școala urmărește ca obiective:

- Evoluție rapidă în învățare pentru copii
- Reducerea problemelor de comportament
- Creșterea motivației pentru învățare
- Educația emoțională a copiilor- starea de bine, solidaritatea și prietenia
- Coexistența multiculturală
- Implicarea membrilor familiilor și a comunității ca actori ai actului educativ
- Îmbunătățirea relației școală-familie-elevi
- Coordonarea temelor și a educației de acasă pe aceleași principii
- Lupta împotriva abandonului școlar și a eșecului școlar
- Încurajarea lucrului în grup, a cooperării și susținerii reciproce.

Pentru elevii școlii - gazdă, ziua de vineri este dedicată unor astfel de activități educative, în care sunt implicați părinți, membri ai familiei, profesori și elevi. Este perioada recapitularilor finale, deoarece elevii au evaluări în zilele următoare, proiecte finale. Astfel, sunt ajutați să recapituleze la toate disciplinele pentru a avea rezultate foarte bune.

Înainte de întâlnirea finală cu profesorii din proiect, facem cunostință cu grupuri de elevi, ordonați doi câte doi, din grădiniță, și conduși de colegii mai mari din învățământul primar pentru a cunoaște școala și cadrele didactice. De la toamnă vor fi elevi în clasa pregătitoare. Din discuțiile cu părinții reiese că elevii învață mai bine de la ceilalți copii și le crește încrederea de sine că vor reuși, se vor adapta, așa cum au făcut și colegii mai mari. Aceste activități între copii de vârste diferite, gen **fratele cel mare/ sora cea mare**, sunt promovate și organizate pe tot parcursul anului, mai ales, când copiii au pasiuni comune-muzica, înotul,

dansul etc. În acest mod sunt incluși mai ușor noii elevi sau cei cu cerințe educaționale speciale, învățată că pot să respecte o regulă dacă cel mai mare o respectă, pot învăța mai bine dacă prietenii lui au o evoluție bună.

Ultima zi încheie rotund săptămâna de lucru, când, într-un context special, cadrelor didactice participante, li se înmânează *certIFICATELE DE PARTICIPARE LA ACTIVITĂȚILE DE FORMARE*.

Mulumim scolii – gazdă, CEIP *Cervantes* din Vilareal – Spania, precum și colegilor de la *Antanas Vienuolis* din Anyksciai – Lithuania, parteneri valoroși în această fascinantă călătorie! Aventura continuă...!

Acest proiect a primit finanțare din partea Uniunii Europene. Acest articol reflectă numai punctul de vedere al autorului, iar Agenția Națională și Comisia Europeană nu sunt responsabile pentru nicio utilizare care poate fi dată informațiilor respective.

VALORIZAREA JOCULUI ȘI A PROIECTULUI EXTRACURRICULAR ÎN ALTERNATIVA STEP BY STEP

Prof. învățământ primar **Doamna Nicoleta**, Școala Gimnazială Tudor
Vladimirescu, Târgoviște

În consonanță cu provocările educaționale ale unei societăți diverse și în permanentă evoluție, experimentez constant un demers educativ-formativ mulat pe specificul clasei de Step by step, pe modul de predare orientat spre informație, centrat pe competențe, pe creativitate și inovație.

Pornind de la aceste premise, încerc să dezvolt creativitatea copiilor și abilitatea lor de cooperare cu ceilalți copii, bineînțeles având ca țintă finală îmbogățirea experienței elevilor și stimularea interesului lor pentru actul didactic.

În aceste condiții, modernizarea și îmbunătățirea calitativă a procesului educativ-formativ se impune de la sine și dirijează spre o îmbinare a activităților școlare cu jocul și cu activitățile extracurriculare.

Jocul este cel care creează fundația ce îți îngăduie să speri, să vrei mai mult, care îți pune la dispoziție uneltele indispensabile pentru a întâmpina zâmbitor provocările, care îți deschide ușa imaginației, a improvizației, a dorinței de perfecțiune, este cel care, deși în aparență antagonic, concepe combinația perfectă între altruism și dorința de victorie.

Proiectul este, în concepția lui J. Dewey, „o metodă care în mod fundamental, formativ conduce la educarea caracterului”, iar W. H. Hilpatrich susține că proiectul este „o metodă prin care se acumulează experiență și cunoaștere, rezolvând probleme practice în situații sociale”. Proiectele extracurriculare creează elevilor oportunitatea de a intra în contact cu oameni și idei noi, conturându-le percepții complexe și sincere asupra vieții și societății în care conviețuiesc și în care trebuie să se educe.

Ținând cont de toate aceste lucruri, în data de 26 septembrie 2018, la nivelul Școlii Gimnaziale Tudor Vladimirescu Târgoviște, având drept actori principali pe elevii clasei pregătitoare step by step, am desfășurat proiectul *DIVERSITY and FRIENDSHIP...at TÂRGOVIȘTE!*, sub umbrela evenimentului european anual *Ziua Europeană a Limbilor*.

Ziua Europeană a Limbilor (European Day of Languages - EDL) este un eveniment ce se sărbătorește în fiecare an, pe data de 26 septembrie și se vrea a fi un elogiu adus diversității lingvistice. Anul 2018 a marcat a 17-a aniversare a Zilei Europene a Limbilor, prin acest eveniment celebrat la inițiativa Consiliului Europei urmărindu-se sensibilizarea

tinerei generații, dar și a adulților cu privire la importanța învățării limbilor, precum și promovarea bogăției diversității culturale și lingvistice a Europei.

Prin mijlocirea acestui proiect am furnizat elevilor o serie de informații interesante și atractive despre limbile pe care le vorbesc oamenii din alte țări, proiectul fiind un adevărat izvor de entuziasm și inspirație pentru întreaga comunitate cu privire la faptul că împreună, prin dorință de învățare și implicare, avem șansa să descoperim oameni și lucruri noi și putem produce o schimbare atât în ceea ce privește conștientizarea importanței învățării limbilor străine, cât și în ceea ce privește lărgirea orizontului cultural.

Cu ocazia Zilei Europene a Limbilor am sărbătorit cetățenia și diversitatea lingvistică. Activitatea desfășurată a fost înscrisă pe website-ul dedicat evenimentului *Ziua Europeană a Limbilor*, respectiv

[edl.ecml.at/Events/EventsDatabase/tabid/1772/EventID/17318/language/ro-](http://edl.ecml.at/Events/EventsDatabase/tabid/1772/EventID/17318/language/ro-RO/Default.aspx)

[RO/Default.aspx](http://edl.ecml.at/Events/EventsDatabase/tabid/1772/EventID/17318/language/ro-RO/Default.aspx). Punctul de Contact Național ce coordonează EDL la nivel național, prin doamna profesoară Rodica Mighiu, a fost alături de noi și ne-a pus la dispoziție diverse articole pentru promovarea evenimentului: click bands, wrist bands, stickers, flyere, postere.

Obiectivele urmărite în proiect mi-au dat posibilitatea să atrag atenția asupra importanței învățării limbilor străine, să celebrez diversitatea lingvistică și să impulsionez participarea elevilor la activitățile extracurriculare. De asemenea, mi-au furnizat instrumentele necesare asimilării de către elevi a unor cunoștințe noi de cultură generală și au determinat premisele dezvoltării abilităților personale și sociale ale elevilor.

Varietatea lingvistică este o stare de fapt în Europa. Limbile sunt elemente componente ale identității europene și reprezintă manifestarea nemijlocită a valorilor spirituale create de omenire. Într-o Europă fundamentată de sloganul *Unitate în diversitate*, abilitatea de a te exprima în mai multe limbi constituie un avantaj. De aceea, am subliniat faptul că limba română este o limbă europeană, diferită de alte limbi și apropiată, în același timp, de altele, dar tocmai prin cultivarea valorilor care ne diferențiază și prin recunoașterea acestora putem să tindem spre o coeziune, spre o solidaritate râvnită.

Elevii au fredonat imnul țării noastre și au desenat pe hârtie și pe palme steagurile țărilor din Uniunea Europeană, simboluri naționale ce trebuie promovate și respectate.

Am încercat să descoperim lucruri noi despre apariția limbilor, despre Turnul Babel, despre limbajul semnelor și am încercat să învățăm câteva cuvinte în limba engleză, cum ar fi „*bună, mulțumesc, scuză-mă, la revedere*”. Bineînțeles că am intrat și în tainele limbii franceze, cântând *Frere Jacques*.

Arborele diversității a fost o provocare pentru noi toți, fiecare luând contact cu formule de salut în diverse limbi europene, realizând că indiferent dacă spui *Bună ziua!*, *Bonjour!*, *Hello!*, *Zdravstvuyte!*, *Hallo!*, toți suntem oameni și toți suntem la fel de importanți.

Am încercat să ne apropiem unii de alții, aplicând din plin principiul educativ enunțat de Johann Heinrich Pestalozzi „*învățăm cu capul, cu mintea, cu inima*”, reușind să-l ilustrăm într-un mod remarcabil prin produsele realizate și activitățile desfășurate. Prin acest proiect am urmărit ca participanții să facă schimb de idei creative și împreună să contribuie la dezvoltarea proiectului, să promoveze spiritul de echipă și să consolideze bucuria de a lucra împreună, să stimuleze comunicarea prin utilizarea limbilor străine.

Site-ul evenimentului ne-a pus la dispoziție un material în limbile engleză, franceză, germană, lituaniană, poloneză, portugheză, română și slovenă, intitulat „*Sunete de animale în diferite limbi*”, un mod distractiv de a arăta în diferite limbi cum fac animalele și cât de similare sunt aceste onomatopee. Copiii au îndrăgit pe dată planșele respective, s-au amuzat și s-au întrecut în a descoperi sunetele scoase de animale, aflând de exemplu că pisica în limba greacă face *niau-niau* și s-au minunat că sună atât de apropiat de limba română.

Apoi, elevii, împărțiți pe grupe, au realizat postere cu imagini reprezentative țărilor europene, cu steagurile acestora, precum și mesaje de genul:

Bună ziua! Numele meu este România. Eu vorbesc limba română.

Hola! Mi nombre es España. Hablo Español.

Hej! Mitt namn är Sverige. Jag talar svenska.

A fost o zi plină de informații noi, elevii au fost lăsați să se joace în timp ce învățau și, ca feedback, clasa și-a creat propria călătorie prin Europa, folosind informațiile colectate.

La sfârșitul activității am cântat și dansat *A Ram Sam Sam Dance*. Ne-am amuzat copios în încercarea de a imita dansul, iar tentativele noastre de karaoke au încheiat o activitate care ne-a binedispus pe toți.

Cei care au participat la această activitate au socializat, au rămas cu amintirea unei activități plăcute, cu noi cunoștințe de cultură generală și au fost răsplătiți cu diplome.

Am desfășurat o activitate educativă, având drept scop cunoașterea de către elevii clasei a diversității lingvistice, a valorii tuturor limbilor vorbite în Europa, inclusiv a limbii române, dar și conștientizarea importanței învățării limbilor străine.

Am concluzionat că nu este imposibil să înveți o limbă străină dacă îți dorești acest lucru și dacă te străduiești suficient de mult. Și, mai ales, am subliniat faptul că învățarea limbilor străine a devenit o necesitate, care poate contribui la un standard de viață superior.

Acest proiect mi-a oferit instrumentele necesare pentru a aplica la clasă și a împărtăși copiilor într-un mod special principiile care stau la baza sistemului Step by step.

ROLUL JOCULUI ÎN VIAȚA ȘCOLARULUI MIC

Prof. învățământul preșcolar Drăguț Georgiana-Larisa, Grădinița P.P.

”Alexandrina Simionescu Ghica”, Târgoviște

Motto: *Copilul râde: înțelepciunea și iubirea mea e jocul; tânărul cântă: jocul și înțelepciunea mea e iubirea; bătrânul râde: iubirea și jocul meu e înțelepciunea*”. (L. Blaga)

P. Popescu-Neveanu precizează, în *”Dicționarul de psihologie ”* (1978), că: *„jocul este un mod de dobândire și precizare a cunoștințelor prin acțiune. Prin joc se dezvoltă procesele psihice de reflectare directă și nemijlocită a realității, dar și procesele psihice intelectuale, memoria, gândirea, imaginația. Jocul este o activitate de gândire, întrucât este orientată spre rezolvarea de probleme, spre găsirea căilor în vederea depășirii unor obstacole, acțiunea și cuvântul constituind principalele mijloace ale jocului.”*

Jocul ocupă un loc important și în ceea ce privește motivația școlarului pentru învățare. Jocurile reprezintă o formă de învățare plăcută, atractivă și accesibilă, ce corespunde particularităților psihice vârstei. Au rol în motivarea și stimularea copiilor, mai ales, în clasele începătoare, când încă nu și-au format interese pentru învățare. Deoarece micii școlari întâmpină dificultăți în învățare, jocul didactic vine în sprijinul lor, fiind împletit cu învățătura. Acesta constituie una dintre formele de învățare cu cele mai bogate efecte educative, prin gradul înalt de angajare a școlarului în activitatea de învățare. Este un bun mijloc de activizare și stimulare a școlariilor mici, reducând gradul de oboseală și stârnind interesul.

„Jocul este o formă de activitate specifică pentru copil și hotărâtoare pentru dezvoltarea psihică” afirmă U. Șchiopu în lucrarea *”Dicționar de psihologie”*, 1997. La vârsta școlarității, copiii au nevoia de cunoaștere, explorare, informare și documentare. Insistând asupra acestei ”deschideri”, învățătorul poate cultiva atașamentul față de școală și învățătură, dragostea și interesul pentru cunoaștere.

Trebuința principală a copilului este jocul. Această trebuință reprezintă ceva esențial naturii sale. Așa cum afirma și pedagogul Eduard Claparede, în lucrarea *„Psihologia copilului și pedagogia experimentală”*, în ceea ce privește teoriile jocului, *„Trebuința de a se juca este tocmai ceea ce ne va permite să îmbrăcăm școala cu viață, să procurăm acele mobiluri de acțiune care se consideră de negăsit în sala de clasă.”* Școala reprezintă factorul activ al

progresului, care utilizează modalități diverse și eficiente, care să asigure și totodată, să stimuleze creșterea ritmului de asimilare a cunoștințelor, deprinderilor și priceperilor, având în vedere exigențele și evoluția societății contemporane.

Jocul ocupă un loc important și în ceea ce privește motivația școlarului pentru învățare. Jocurile reprezintă o formă de învățare plăcută, atractivă și accesibilă, ce corespunde particularităților psihice vârstei. Au rol în motivarea și stimularea copiilor mai ales în clasele începătoare, când încă nu și-au format interese pentru învățare. Deoarece micii școlari întâmpină dificultăți în învățare, jocul didactic vine în sprijinul lor, fiind împletit cu învățătura. Acesta constituie una dintre formele de învățare cu cele mai bogate efecte educative, prin gradul înalt de angajare a școlarului în activitate de învățare. Este un bun mijloc de activizare și stimulare a școlarelor mici. Utilizat în oricare lecție, jocul didactic reduce gradul de oboseală și stârnește interesul.

Pentru a susține această afirmație, am desfășurat, pe o durată de 3 luni, cercetarea cu tema: **Eficiența jocului didactic ca metodă complementară în creșterea motivației pentru învățare.** Am decis să demonstrez faptul că metodele de activizare, în cazul de față, metoda jocului didactic, îi ajută pe elevi să învețe cu plăcere, fiind implicați în mod direct și activ în procesul de învățare. Prin joc se declanșează interesul față de activitatea desfășurată și de asemenea, jocul ajută la încurajarea celor timizi și emotivi, spre a fi mai încrezători în forțele proprii. Totodată, am ales această temă de cercetare pentru a arata că învățarea școlarelor mici poate „îmbrăca” un aspect ludic, prin care activitățile să fie mai plăcute și cunoștințele mai ușor de înțeles. Pe lângă toate aceste aspecte, jocul deține un rol esențial în creșterea motivației pentru învățare a școlarelor mici. Cu cât activitățile sunt mai plăcute, atmosfera mai destinsă, iar învățarea se realizează în mod distractiv și atractiv, cu atât copiii sunt mai motivați și mai curioși să învețe și în orele viitoare, de fiecare dată.

Cercetarea a fost axată pe câteva obiective specifice:

1. Identificarea locului și rolului jocului didactic în stimularea învățării la școlarul mic;
2. Prezentarea rolului jocului ca formă de activitate și ca metodă complementară de predare-învățare-evaluare la vârsta școlară mică;
3. Determinarea importanței corelării jocului cu recompensa în activitatea de învățare, în scopul creșterii motivației pentru învățare;
4. Înregistrarea și valorificarea rezultatelor cercetării în vederea eficientizării demersului didactic ulterior.

Cercetarea a constatat în desfășurarea la clasa I a unor activități care au avut la bază jocul. A fost alcătuită din mai multe etape: în prima etapă s-au desfășurat câteva jocuri-exerciții de creație; în a doua etapă s-au desfășurat jocuri didactice la disciplinele: matematică, limba

română și științe, iar în a treia etapă a fost aplicat un scurt chestionar copiilor implicați în cercetare. Am ales această abordare a cercetării din cauza vârstei mici a școlărilor.

Jocurile s-au desfășurat la domenii experiențiale diferite, câte 3 jocuri pe săptămână în zile diferite (luni, miercuri și vineri), realizând astfel o paralelă între zilele în care lecțiile s-au desfășurat în mod normal și zilele în care jocul a fost integrat în activitate de învățare. În cadrul cercetării, lecțiile au fost gândite total diferit, în sensul că au fost organizate integral sub formă de joc. Prin aceste activități, am căutat să ofer copiilor o puternică motivație, să-i antrenez total în timpul orelor, fără ca ei să simtă învățarea ca pe o greutate. Am încercat să le trezesc dorința și bucuria de a lua parte, de fapt, la propria lor formare.

Pentru ca jocurile să producă bucurie și să satisfacă nevoia de cunoaștere a copiilor, întotdeauna am adăugat elemente noi, am complicat sarcina didactică, am introdus noi reguli, care să stimuleze dorința de câștig. Temele jocurilor au fost alese în funcție de cunoștințele elevilor la disciplina aleasă și de tipul lecției urma a fi predată. Am propus elevilor prin joc să învingă greutățile printr-un efort de voință, memorie și gândire, fapt ce a condus la creșterea motivației pentru învățare.

În concluzie, jocul determină modalitatea de instruire, formă a educației, deținând numeroase funcții complementare fenomenului educațional în ansamblu. Jocul îndeplinește, la vârsta școlară, o serie de funcții, cum ar fi: funcția adaptivă, funcția formativă, funcția informativă, funcția de socializare, funcția de relevare a psihicului. Funcția adaptivă presupune asimilarea realității fizice și sociale, prin acomodarea eu-lui la realitate. Prin joc, școlarul expune impresii dobândite în mediul extern, social.

Astfel, interiorizează realitatea și se adaptează nivelului cerințelor acesteia. Școlarii învață să fie conștienți de dorințele proprii, pe care trebuie să le obiectivizeze prin scopuri.

Bibliografie:

- FULGER E., *Motivația învățării – la elevii de vârstă școlară mică cu intelect normal și handicap de intelect*, Editura Bibliotheca, Târgoviște, 2011;
- PANTELIMON G., Verza E., Zlate M., *Psihologia copilului – manual pentru clasa a XI-a*, Editura Didactică și Pedagogică”, 1998;
- ȘCHIOPU U., Verza E., *Psihologia jocului*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1976;
- GRIGORIU D., *Copilul și jocul- culegere metodică editată de revista de pedagogie*, București, 1975;

O EXPERIENȚĂ „MOZAIC”

Prof. Dumitrescu Nadia-Alina, Școala Gimnazială „Ion Mareș” Vulcana-Băi

În perioada 28 septembrie – 2 octombrie 2017, am participat împreună cu colega mea, profesoară de limba engleză, Rebeca PREDA, la un workshop organizat în cadrul proiectului ERASMUS+ „*Coloured by the sun, united by the sea*”, care a avut ca temă Tehnica Mozaicului – „THE BRIDGE OF MOSAIC”.

În acest proiect, cu derulare pe trei ani, finanțat de Comisia Europeană, Școala Gimnazială „Ion MAREȘ” Vulcana-Băi are ca parteneri Lituania (coordonatorul proiectului), Danemarca, Franța și Portugalia.

Echipele de proiect, având coordonator pe domnișoara prof. PÎRVU Sorina, este implicată în acest proiect atât în derularea activităților, cât și în participarea la întâlnirile transnaționale, activitățile de învățare (4 cadre didactice) și schimburile de experiență între elevi (8 beneficiari).

Proiectul își propune dezvoltarea creativității și a competențelor artistice ale elevilor prin intermediul muzicii, dansului și artelor, cu scopul ameliorării relațiilor interumane, crearea unei atmosfere prietenoase în școlile participante la proiect, îmbogățirea cunoștințelor despre cultura țărilor partenere, motivarea elevilor pentru învățarea unei limbi străine,

dezvoltarea stimei de sine și încurajarea lor pentru a crea o Europă fără granițe, pentru a crea atitudini democratice în Europa.

De asemenea, proiectul vizează valorizarea experiențelor pozitive ale cadrelor didactice participante, favorizarea schimbului de experiență,

evidențierea utilității folosirii noilor tehnologii ca metode de facilitare a integrării în Europa a tuturor copiilor.

Workshop-ul organizat de partenerul din Lituania s-a desfășurat la Grădinița Rokutis din orașul Kaunas.

Întâlnirea din Lituania a avut drept scop generarea de idei și oferirea de modele în studiul artei mozaicului, eveniment care a permis cadrelor didactice participante să exploreze metodologia eficientă de comunicare și studiu internațional pentru predarea artelor vizuale și posibilitatea de a oferi la rândul lor îndrumări altor profesori în scopul aplicării la clasă a tehnicii mozaicului.

Instruirea a fost organizată pentru un grup de cadre didactice din fiecare școală parteneră, pentru a maximiza impactul asupra fiecărei școli participante, de către antreprenori locali, artiști profesioniști în tehnica mozaicului, pentru a furniza o instruire de calitate participanților – Konstantinas și Daiva KLIMAVICIUS.

Prezentată ca într-un jurnal de călătorie, experiența din Lituania s-a derulat astfel:

Prima zi a călătoriei noastre spre tainele artei mozaicului, a început într-o superbă dimineață de toamnă, când frunzele aurii ale bătrânilor copaci dansau în recele vânt baltic. Ne-am îndreptat din centrul orașului spre periferie pentru a ajunge la sediul instituției unde avea să se desfășoare activitatea de formare.

Ajunse acolo, am beneficiat de o primire călduroasă, am făcut cunoștință cu colegii din țările partenere, am socializat, apoi, am vizitat grădinița, un mediu deschis și primitor, cu copii talentați, mici artiști specializați în tehnica mozaicului. După vizitarea grădiniței, am fost invitați să servim preparate tradiționale, atenția fiindu-ne atrasă de SAKOTIS, numită și tort ramificat, o specialitate în formă de brad, preparată din ouă, zahăr, făină și lămâie.

După-amiaza a continuat cu prezentarea activității de învățare, introducerea în arta mozaicului – „*Mozaic și arte aplicate*”.

A urmat lucrul pe grupe în care am încercat să realizăm logo-ul proiectului pe cele douăsprezece piese desenate ale podului. Fiecare participant a votat pentru o altă grupă decât cea din care făcea parte, alegându-se astfel cea mai bună reprezentare grafică a logo-ului.

S-au prezentat materialele de lucru, instrucțiunile de folosire a

instrumentelor și măsurile de siguranță ce trebuie respectate în realizarea lucrării ce urma și am început să ne inițiem în tehnica aplicată a mozaicului.

A doua zi, am continuat cu vizualizarea design-ului lucrării colective, prezentarea schițelor realizate de cei doi artiști profesioniști, finalizarea proiectului de colaborare dezvăluit cu suspans de colaboratori și lucrul efectiv pe obiectele 3D în tehnica mozaicului.

După amiază, am mers la școala din apropiere pentru a primi o instruire eTwinning și a vizualiza activitățile proiectului și am vizitat vechiul oraș Kaunas, oraș situat exact în locul unde râul Nemuras se întâlnește cu râul Neris, acesta datând din anul 1847.

A treia zi dimineață, a urmat lucrul efectiv pentru realizarea produsului final. Fiecare dintre participanți a lucrat cu interes, grijă și, mai ales, tact în realizarea lucrării individuale, pentru a reuși, la final, obținerea unei lucrări colective cât mai bine realizate și cât mai apropiată de imaginea propusă pe proiectie.

Am beneficiat de ajutorul artiștilor profesioniști, ceea ce a fost de un real folos în înțelegerea aplicării tehnicii mozaicului.

După amiază, am fost invitați să participăm la un spectacol interactiv minunat organizat de grupul folcloric RATILELIS, alături de care am dansat și ne-am simțit bine.

A urmat o vizită prin oraș, unde am admirat arhitectura și obiective turistice interesante precum Castelul Kaunas, o fortificație din secolul al XIV-lea.

Duminică, a patra zi, am finalizat atât lucrarea individuală, cât și cea colectivă. Au urmat, apoi, reflecția și evaluarea aplicate în cadrul întâlnirii de proiect, precum și pregătirea pentru expoziția lucrării colective.

După-amiaza a continuat cu o vizită la Birstonas Spa pentru a observa elemente de design interior în cadrul temei *Mozaic ca artă aplicată*.

Luni, ultima zi, ziua în care am dezvelit, asemenea unei opere de artă, lucrarea colectivă - „THE BRIDGE OF MOSAIC” – în fața comunității locale a fost un moment de neuitat în care, asemenea unor mari artiști, am fost felicitați și premiați atât de organizatori, cât și de membrii comunității locale.

A urmat o sesiune de fotografii și felicitări, îmbrățișări și împărtășiri de impresii, căci urma momentul despărțirii și al reîntoarcerii acasă.

Impactul cursului a fost inedit, fiecare dintre participanți obținând informații despre sistemele de învățământ din alte țări, cunoscând oameni de diferite naționalități, vorbitori nativi de limbă franceză/engleză.

Discuțiile prilejuite de aceste întâlniri, mi-au oferit bazele unei formări profesionale în scopul promovării educației pentru cultură, pentru artele plastice, educației interculturale și a egalității în drepturi și șanse, precum și a luptei împotriva oricărei forme de discriminare.

Am înțeles că a ști și a vorbi o limbă străină este pașaportul spre o altă viață și mi-am propus să încurajez elevii să studieze aprofundat o limbă străină, iar pe părinți să-i determin să conștientizeze acest aspect asupra educației copiilor lor.

Ca urmare a participării la această experiență profesională, am încercat să împărtășesc atât elevilor, cât și colegilor mei din tainele artei mozaicului realizând diverse activități artistico-plastice prin care am aplicat tehnica mozaicului.

În selecția realizată pentru mobilitatea din Madeira, Portugalia, care are loc în aprilie 2018, copiii participanți la concurs, au realizat lucrări plastice folosind tehnica mozaicului.

Am beneficiat de o experiență extraordinară pe care cu siguranță o voi aplica în activități viitoare.

Proiectul „Coloured by the sun, united by the sea” este realizat cu sprijinul financiar al Comisiei Europene în cadrul Programului ERASMUS+, acțiunea KA2 - parteneriate strategice în domeniul școlar. Informațiile furnizate reprezintă responsabilitatea exclusivă a autorului, iar A.N.P.C.D.E.F.P. și Comisia Europeană nu sunt responsabile pentru modul în care este folosit conținutul acestor informații.

ABANDONUL ȘCOLAR – CONSIDERENTE ȘI EXEMPLE DE BUNE PRACTICI

Prof. **Erculescu Denisa Florina**, Școala Gimnazială „Mihai Viteazul”,
Târgoviște

Care sunt motivele care îl fac pe copil să nu mai vină la școală, să nu mai asculte de profesori și să nu mai învețe?

Pe de o parte, elevul nu se încadrează în disciplina școlară, nu se simte motivat să învețe sau își pierde motivația din lipsa de recompense, îndeosebi morale. Pe de altă parte, dobândirea de cunoștințe, învățarea nu îl interesează în mod direct pe școlar.

Analizând factorii externi care afectează frecventarea școlii, este nevoie să acordăm atenție următoarelor aspecte:

- 1) *Lipsa dorinței de afiliere*, cauzată probabil de dezinteresul familiei copilului pentru școală. În alte situații, copilul nu dorește să fie împreună cu ceilalți de vârsta sa din lipsa preocupărilor comune.
- 2) *Nonconformismul*, tendința copilului de a nu se supune normelor, obligațiilor. Neavând deprinderea să asculte, copilul ignoră supunerea la o îndoctrinare socială, așadar ignoră părinții, profesorii, societatea.
- 3) *Nesupunerea la obligații* poate fi însoțită și de lipsa conștientizării consecințelor neascultării. Indiferența familiilor alimentează nepăsarea unor școlari care, în lipsa unui minim de îngrijorare, pierd interesul pentru învățare, pentru promovare, deci ajung să nu poată obține nicio slujbă.
- 4) *Lipsa ambiției*, care se constată mai ales în rândul elevilor de gimnaziu. De obicei, în clasele din ciclul primar, elevii ridică mâna, insistă să răspundă la o întrebare, ba chiar se supără crezând că nu li se acordă mai multe ocazii să dea răspunsuri, să se afirme în fața colegilor; alteori se simt presiunile din partea părinților care manifestă o dorință exagerată ca fiul/ fiica să obțină rezultate din ce în ce mai bune. Din păcate, în ciclul gimnazial, elevii resimt lipsa implicării părinților care nu îi mai monitorizează, motivând implicarea în alte activități prioritare. Așadar, odată „scăpați din mână”, copiii nu mai manifestă dorința de competiție.

Abandonul școlar este cauzat și de factori interni, dintre care este de menționat *lipsa curiozității*. Curiozitatea are la bază un impuls nativ și menține interesul treaz, însă se permanentizează atunci când se îmbină cu convingeri referitoare la importanța culturii. În

absența surselor de satisfacție și a echilibrului sufletesc, apare și lipsa aspirației spre competență, copilul refuză să mai depună eforturi pentru a ajunge un bun profesionist.

Frecvența cu care se produce abandonul școlar în instituțiile de învățământ sau, mai bine zis, numeroasele tendințe de a renunța la școală ne fac să tratăm acest aspect cu toată seriozitatea. Prin urmare, profesorii sunt, alături de părinți, cei care trebuie să cultive în elevi motivațiile intrinseci, folosind toate mijloacele pe care le au la dispoziție.

O dată la patru ani, primesc de la învățământul primar absolenți ai claselor a patra pentru a începe cu ei o nouă serie de ciclu gimnazial. Cum e firesc, verific și analizez fișele psihopedagogice întocmite de colegii mei, inclusiv fișele medicale și orice alte documente din dosar. La seria anului 2014, am discutat cu elevii despre clasa nou formată, comparând-o cu un ciorchine, ei reprezentând fiecare câte o boabă de strugure. Activitatea am desfășurat-o sub forma unor jocuri de rol, fiecare trebuind să se descrie, să se deseneze, să își aleagă culoarea, să motiveze apartenența la ciorchine până la sfârșitul clasei a opta. La aceste activități tematice am sesizat că elevul P.R. avea tendința de a sta mai retras, mai izolat de grup și nu răspundea cerințelor didactice din temă, argumentând ca nu îi place să vină la școală, dar că îl obligă părinții. A fost singurul care și-a colorat boaba de strugure neagră, prin urmare nu a mai putut folosi nicio altă culoare pentru a-și scrie numele. Am re-verificat fișa psihopedagogică din clasele primare, nu am descoperit nimic, totul era normal, medical fără probleme, nicio afecțiune, familie încheată, părinți responsabili.

În semestrul al doilea, copilul a început să lipsească, la început motivat (răceli repetate), apoi, în luna aprilie, nu a mai venit deloc la școală. Am descoperit că avea un anturaj periculos, format din copii care abandonaseră școala, iar el urma aparent același program însă, în timpul orelor de curs, umbla prin locuri și prin case cel puțin dubioase, având preocupări diferite față de cele impuse de școală.

În urma observațiilor făcute de mine, am luat legătura cu părinții și le-am expus situația. După discuțiile purtate, părinții au recunoscut că nu își supraveghează îndeajuns copilul, invocând încrederea exagerată pe care o au în el, acesta mințindu-i zilnic că vine la școală și povestindu-le tot felul de fapte inventate.

Din acel moment, atât eu cât și părinții copilului am convenit asupra unui set de măsuri pentru a determina copilul să ajungă la școală și să participe la cursuri. Cum se ameliora situația, părinții încetau să îl mai monitorizeze cu strictețe și iar apăreau absențe în catalog astfel că, până la sfârșitul clasei a opta, a trebuit să mențin „starea de alertă” pentru acest copil și să recurg în mod constant la setul de măsuri asupra cărora convenisem împreună cu părinții:

- * Am vorbit deschis cu părinții și le-am explicat cât de important este ca ei să se implice în creșterea și educarea copilului, respectându-i, desigur, particularitățile personalității acestuia.
- * Am susținut lectorate cu părinții pe tema abandonului școlar. Am invitat, de asemenea, consilierul școlar, directorul școlii, chiar și persoane adulte din comunitatea locală care au renunțat la școală și care au vorbit despre consecințele acestui fapt.
- * Am vorbit cu copiii din clasă, sensibilizându-i în privința acestui elev care fusese marginalizat, ignorat. Astfel, l-am inclus în grupul clasei, l-am ținut la current cu ce se întâmplă zilnic la școală, l-am determinat să nu mai absenteze.
- * Am tratat elevul respectiv la fel ca pe ceilalți din clasă, l-am stimulat, l-am lăudat, l-am încurajat când a fost nevoie și, când a greșit, i-am arătat ce a greșit; am procedat în așa fel încât să nu se simtă tras la răspundere sau acuzat, ci doar să conștientizeze că are datoria de a veni la școală și să nu își dezamăgească părinții, mințindu-i.
- * Am colaborat permanent cu familia lui în timpul celor patru ani și elevul a reușit să termine clasa a opta, a promovat și a fost admis la liceu.

Cazul lui a demonstrat că acei copii (cu tendințe de abandon școlar) pot fi ajutați să frecventeze școala ca urmare a colaborării profesorului care i-a acordat atenție sporită și a părinților care, în acest caz, au ținut legătura cu școala, au ascultat sfaturile profesorilor și ale persoanelor avizate care au luat parte la discuții.

În concluzie, se impune acordarea de maximă importanță familiei atunci când se abordează cauzalitatea abandonului școlar.

BIBLIOGRAFIE

- Robu, M. „Empatia în educație- Necesități pedagogice moderne”, Editura Didactica Publishing House, București, 2008;
- Cosmovici, A. și Iacob, L., „Psihologie școlară”, Editura Polirom, Iași, 2005;
- Miroiu, M., Blebea, G., „Introducere în etica profesională”, Editura Trei, București, 2000;
- Dolto, F. „Psihanaliza și copilul”, Editura Humanitas, București, 1993.

IMPORTANȚA APEI IN VIAȚA OMULUI

Prof. Baboi Eugenia, Școala gimnazială “Prof. Ilie Popescu” Șotânga, jud. Dambovița

Toate plantele și animalele de pe Pământ au nevoie de apă pentru a supraviețui.

Totuși, puțini dintre noi ne întrebăm de unde vine apa și ce s-ar întâmpla dacă nu ar mai curge la robinet sau dacă nu s-ar mai vărsa în lacuri și bazine de acumulare. Pentru a înțelege cât de importantă este apa, trebuie să știm cum se aprovizionează planeta noastră cu apă proaspătă printr-un ciclu natural.

Pământul este suficient de aproape de Soare încât apa să nu înghețe, dar destul de îndepărtat încât aceasta să nu se evapore în spațiu. După ce vaporii de apă se răcesc, se concentrează picături lichide, fenomen numit condensare. Apa încălzită de razele solare se evaporă în vapori de apă gazoși. Vaporii de apă se ridică și se răcesc. Milioane de picături de apă se condensează în atmosferă și formează nori. Când se răcesc, norii scutură pe Pământ ploaie, zăpadă și gheață. Apa curge în ghețari, lacuri râuri.

În țările ploioase, mulți oameni consideră norii o pacoste-o pată pe cerul senin și albastru. Norii ridică și transportă apa din mările sărate, pentru a realimenta râurile și lacurile de acumulare și a potoli setea Pământului. Norii masivi cumulonimbus producători de furtună sunt adesea întinși și turtiți în varf, căpătând forma de ”nicovală” lenticulari sau în formă de lentilă, se formează când aerul umed se deplasează peste dealuri sau munți. Acești nori denși, cu aspect solid, aruncă asupra lor însăși umbre intense, care uneori îi fac să arate ca niște farfurii zburătoare. Norii se aliniază pe cer ca un uriaș brâu mișcător.

Ei au rol de desalinizatori sau de dizolvant de sare și murdărie, ca apa de ploaie să fie curată. Pământul e încălzit de Soare, iar aerul devine cald și umed și se ridică. Când aerul în mișcare se lovește de versantul unui munte unde este forțat să urce. Aceasta se numește „mișcare ascendentă”. Se cunosc mai multe tipuri de precipitații: ploaia-picături mari de apă: zăpada-ce reprezintă cristale de gheață adunate sub formă de ace, coloane sau fulgi; grindina sfere solide de gheață, formate în timpul furtunilor puternice; lapovița-care e un amestec de ploaie și zăpada sau grindină și ploaie înghețată –ce reprezintă picături de ploaie care înghețată la suprafață la atingerea solului. Norii se formează prin convecție, adică prin deplasarea circulară a gazelor, ce ridică vaporii de apă mai sus de atmosferă. Când vaporii se comprimă, cad sub formă de precipitații. În timp ce se ridică, aerul se dilată și se răcește.

Apa dulce este cea mai valoroasă resursă a planetei, aproape nimic neputând supraviețui fără ea. Mai mult de 97% din apa Terei este apă de mare sărată, nepotabilă și inutilă recoltelor. Doua procente este înghețată în calote glaciare și ghețari sau se găsește mult prea adânc în subteran pentru a fi accesibilă. Ne rămâne 0,5% din apa disponibilă. Aceasta se găsește în lacuri, râuri și sub pământ. Apa subterană se găsește sub

pământ, în sol și în pietre formând uneori un râu subteran care este dintr-o peșteră din Papua Noua Guinee. Lacurile Terrei alimentează cu apă potabilă milioane de oameni. Există lacuri situate la mari altitudini, cum este cazul Lacului Titicaca, aflat la o înălțime de 3812m, între Peru și Bolivia. Ploaia și

zăpada topită de pe dealuri sau munți curge la vale în șuvoaie sau izvoare. Acestea se unesc și formează râuri mari și rezezi, ce hrănesc lacurile și cascadele, în drumul lor spre mare. Se știe că 2% din apa dulce a Terrei este blocată în gheață, 75% din această gheață se află în ghețarii uriași din Antarctica și Artica.

Se cunoaște că mai puțin de 1% din apa Terrei este disponibilă sau destul de curată pentru a fi potabilă.

De asemeni, știm că în Venezuela, există cea mai mare cascadă naturală, cascada Angel, situată la o înălțime de 979m, cea mai mare cascadă artificială se găsește în localitatea Marmore, Italia, la o înălțime de 165m; cel mai lung fluviu este Nilul, din Egipt și are 6650km lungime, iar cel mai adânc este fluviul Yantze(din China), cel mai mare lac fiind Lacul Baikal, din Rusia, de 23000km³ de apă dulce.

REȚETĂ:Ketchup apos

- 1-Plantați și udați răsadurile de roșii;
- 2-Udați și stropiți roșiile mature cu pesticide bogate în apă;
- 3-Transportați roșiile la o fabrică de procesare folosind un combustibil bogat în apă;
- 4-Roșiile sunt procesate de mașini consumatoare de apă;
- 5-Recipiente de sticlă sau plastic sunt umplute cu ketchup proaspăt,cu ajutorul mașinilor;

SFATURI PENTRU COPII

- *Fă dușuri scurte în locul băilor lungi;
- *Folosește un prosop pentru spălarea feței și închide robinetul între clătiri;
- *Asigură-te că robinetul este bine strâns după folosire –Nu îl lăsa să picure;
- *Pune un dop la chiuvetă și folosește ligheane când te speli pe maini sau speli vase;
- *Ține o carafă de apă în frigider, mai degrabă decât să cumperi apă rece la sticlă;
- *Colectează apă de ploaie în butoaie pentru a umple stropitorile pentru grădină folosind o plasă, jgheab,filtru pentru deviere, ecran pentru rezervor, pompa, filtru de apă,monitor de nivel;
- *Colectează apa de la bucătărie cu care s-au spălat legumele și folosește-o la udat;
- *Dacă scapi pe jos un cub de gheață pune-l la o plantă nu în chiuvetă;
- *Spală câinele afară pe iarbă și uzi și peluza în același timp.

BIBLIOGRAFIE

- Simionescu CM,Stănescu R. și Szabolcs L-Poluarea și protecția mediului,București,Editura Printech,2002;
- Berca M.-Ecologie generală și protecția mediului, București,Editura Ceres,2002;
- Masaru Emoto,Miracolul apei,Editura Adevăr divin,Brașov 2007;

RUDARII ÎNTRE ENIGMĂ ȘI ADEVĂR ETNOGRAFIC

Inspector școlar prof. Iorga Nicolae, Inspectoratul Școlar Județean Dâmbovița

Demersul pe care îl realizez este o provocare. Mulți dintre prieteni și chiar copiii mei consideră că nu este o abordare în ton cu vârsta. De pregătire și formare profesională sunt inginer.

Activitatea pe care o desfășor de ani de zile, ca inspector școlar pentru minorități, m-a pus în situația de a fi un susținător și, implicit, un promotor al demersului educațional incluziv și pentru romi. A fost momentul în care am început să reflectez la propria mea apartenență. Copilăria și maturitatea au fost de convingere a apartenenței la neamul rudarilor. Sunt rudar, mi-am depășit condiția prin educație, ambiție și consecvență. Sunt aspecte inoculate în familie. Niciodată nu am fost educați în ideea ca suntem țigani sau romi. Bătrânii ne spuneau ca suntem rudari, o spuneau cu mândrie și cu respect de sine deosebit. Probabil ca așa fac și eu cu nepoții mei. Decizia de a deveni doctorand la Școala Doctorală este determinată de dorința de a beneficia de îndrumare științifică de specialitate, de a munci coordonat de către un profesor specialist în ceea ce privește tema care poate să aducă lămurire mie și, implicit, celor din jurul meu. Sunt rudar sau țigan? Conștiința îmi spune ca sunt rudar, în niciun caz țigan. Cu toate acestea, de multe ori am fost pus în situația de a spune ca sunt țigan. Nu știu exact. Asta e ceea ce doresc, să studiez, să cercetez asupra acestui subiect. Este o provocare faptul că la vârsta mea pot fi student la școala doctorală, este o provocare inclusiv tema pe care doresc să o abordez. Știu ca în România s-a scris despre rudari, dar s-a oscilat între a fi numiți rudari sau țigani. Primul istoric și etnograf care s-a ocupat de studierea rudarilor a fost C.S.Nicolașcu Ploșor, care a aratat că rudarii nu sunt țigani. Ion Chelcea, are cea mai importantă lucrare *Rudarii*, contribuție la o enigmă etnografică. Nu în ultimul rând, Ion Calotă cu *Graiul rudarilor din Oltenia*.

Opinia mea este ca adevărul este undeva la mijloc. În unele zone ale țării s-a produs o coexistență cu țiganii vătrași, coabitarea cu aceștia ducând și la alianțe matrimoniale. Există însă comunități compacte de rudari, unde s-au păstrat caracteristici etnografice care nu au nimic de-a face cu lumea sau cu tradițiile țiganilor. În ultimul timp, în contextul susținerii așa - zisei mișcări de emancipare a țiganilor cu denumirea de romi, foarte ușor neamul rudarilor a fost asimilat țiganilor. Nu cred că este drept, din perspectiva adevărului științific. Este necesar să se respecte adevărul istoric, este normal să se știe clar cine sunt acești rudari pe care îi întâlnim în tot arealul balcanic și spre Europa centrală. Doar în zonele în care coabitează cu

țigani există tendința de a fi numiți țigani. În zonele subcarpatice ale României, la sud de Dunăre, rudarii refuză să fie asimilați țiganilor.

Nu este întâmplător, memoria colectivă în comunitățile tradiționale înseamnă adevăr întemeiat pe argumente etnografice; tradițiile rudarilor nu se regăsesc în lumea țiganilor, ocupațiile tradiționale ale rudarilor nu se regăsesc la țigani. Și nu în ultimul rând, există un fond lexical distinct pe care îl regăsim în limba latină sau caracteristici ale unei limbi romane arhaice. Ca rudar cred că pot să scriu altfel, în sensul că voi scrie cu simțământ de trăire în adevăr. Desigur că dacă în cercetarea coordonată de un profesor universitar se va constata că au proveniența romă nu voi ezita să susțin acest aspect.

O lume uitată, puțin cunoscută, lumea rudarilor aduce aminte de tradiții și obiceiuri desprinse parcă din vremuri de mult uitate.

Vreau să cercetez aceasta lume din județul Dambovita, precum și din zona aferenta jud.Vâlcea și la nord de Carpați în zona subcarpatică. Am convingerea că pot aduce nu doar o perspectivă istorică, ci și etnografică privind viața rudarilor, că se poate desprinde un adevăr pe care eu îl știu din copilărie. Rudarii sunt rudari.

PROIECTUL “ORA SĂ ȘTIM” LA NOI ÎN GRĂDINIȚĂ

Prof. Bănică Andreea Loredana, Școala Gimnazială “Dr. Mioara Mincu”, GPN
Nr. 1 Conțești, jud. Dâmbovița

Proiectul “STEM Volunteer Readers” a fost derulat în Germania cu un mare succes încă de la lansarea sa din 2015 și se bazează pe studii științifice care arată că, abordarea subiectelor și întrebărilor legate de știință, tehnologie, informatică și matematică (**ȘTIM**), au impact asupra modului în care copiii se exprimă, precum și a formării abilităților acestora pentru lectură. Versiunea la nivel național a proiectului „STEM Volunteer Readers” este proiectul „Ora să Știm”. Acesta beneficiază de sprijinul Deutsche Telekom Stiftung și al Fundației Progress și urmărește crearea unei oferte de servicii, la nivel elementar, în rândul copiilor, cu ajutorul bibliotecarilor, în domeniile știință, tehnologie, inginerie și matematică.

Proiectul „Ora să știm” este un proiect național care cuprinde 150 de biblioteci din 12 județe: Argeș, Bihor, Prahova, Gorj, Harghita, Hunedoara, Dâmbovița, Mureș, Neamț, Sălaj, Vâlcea și Vrancea și va funcționa inițial până în luna iunie 2019. Acesta se desfășoară în anul declarat de România ca fiind *Anul Cărții*. La nivelul județului Dâmbovița acest proiect se

desfășoară în 20 de biblioteci. În cadrul proiectului, copiii ascultă povești captivante și fac experimente alături de bibliotecari își exprimă ideile, gândurile și pun întrebări. Proiectul aduce mai aproape de copii știința și o explică pe înțelesul lor. La aceste ateliere, pornind cu o lectură interactivă, copiii vor descoperi noțiuni elementare despre obiectele și fenomenele din lumea înconjurătoare. Cu ajutorul experimentelor ei vor putea învăța despre anotimpurile și fenomenele naturii, despre culorile din curcubeu, despre univers și planete, despre cum cresc plantele și de ce au nevoie sau despre microbi și importanța igienei. Proiectul se adresează copiilor cu vârste cuprinse între **3 și 10 ani**, care vor lucra asemenea oamenilor de știință: vor face experimente, vor adresa întrebări, vor formula ipoteze, idei. Atelierele urmăresc dezvoltarea limbajului, lărgirea ariei de cunoaștere, stimularea și dezvoltarea creativității și a gândirii libere, având ca punct de pornire un set de cărți pentru copii cu tematica ȘTIM adecvată vârstei și vor fi urmate întotdeauna de activități practice sau jocuri de cunoaștere.

Prima parte a unei activități din cadrul acestui proiect este o poveste - o activitate foarte îndrăgită de preșcolari, aceasta satisface nevoia de cunoaștere și afectivitate, le creează cadrul optim de comunicare și le stimulează imaginația. Povestirea dezvoltă următoarele procese psihice: memoria voluntară, gândirea logică, imaginația, atenția și limbajul. Povestirile contribuie la familiarizarea copiilor cu structura limbii, bogăția și expresivitatea ei, aceștia își însușesc cuvinte și expresii noi. Prin ascultare și exprimare preșcolarii devin capabili să exploreze experiențele altor persoane și să-și extindă propriul repertoriu de experiențe.

Proiectul „Ora să știm” se desfășoară și la Grădinița cu Program Normal Conțești la ambele grupe, unde împreună cu doamna bibliotecar Antohi Ana copiii ascultă povești și fac mici experimente.

Astfel, în prima întâlnire din cadrul acestui proiect, preșcolarii au făcut cunoștință cu doamna bibliotecar și au ascultat povestea „Gărgărița morocănoasă” de Eric Carle care nu știe să spună cuvintele magice „te rog frumos” sau „mulțumesc”, nu împarte lucrurile cu ceilalți, este cam lăudăroasă și se crede mai puternică decât toți. Cu ajutorul acestei povești preșcolarii au învățat despre ceas și măsurarea timpului și cât de important este modul în care ne purtăm cu cei din jurul nostru. În a doua parte a întâlnirii au realizat și un mic experiment cu lapte, colorant alimentar, farfurie, detergent de vase, scobitori și au văzut cum culorile au început să creeze modele spectaculoase la atingerea acestora cu scobitoarea magică (scobitoare ce are capătul înmuiat în detergent de vase).

În ce-a de-a doua întâlnire copiii au aflat povestea păianjenului celui harnic, personaj principal al cărții cu același nume „Păianjenul cel harnic” de Eric Carle. Astfel, preșcolarii au aflat o serie de informații despre etica muncii, conștiință, animale domestice și sălbatice, iar

în cadrul experimentului au pictat un păianjen făcut din coajă de nucă și au realizat plasa acestuia.

Cea de-a treia întâlnire a avut ca lectură “Primii Ochelari ai Peppei” scrisă de Neville Astley și Mark Baker, o carte bazată pe serialul Tv Peppa Pig. Personajul principal Peppa e sigură că are nevoie de ochelari, la fel ca prietenul ei de joacă poneiul Pedro așa că mămica Purceluș o duce la oftalmolog. Astfel copiii vor afla cum se face o consultație oftalmologică, ce fel de ochelari o să poarte Peppa și când trebuie și noi să purtăm ochelari. În cea de-a doua parte a întâlnirii s-a realizat împreună cu copiii experimentul “Barba lui tata” cu ajutorul unui balon, piper negru măcinat, o farfurie și o bucată de lână. Preșcolarii au putut observa cum după frecarea balonului cu o bucată de lână, piperul se ridică de pe farfurie și se lipește de balon.

Întâlnirea a patra a avut loc la Biblioteca din comuna Conțești, unde copiii au ascultat povestea „Autobuzul magic. În stupul de albine” de Joanna Cole. Aceștia au aflat mai multe informații despre albine, despre cum fac ele mierea, cum pot aceste ființe atât de mici să întemeieze un stup, să construiască faguri perfect hexagonali, să-și organizeze apărarea, hrănirea puietului, stocarea hranei cum se orientează, cum comunică între ele. Copiii au văzut, atins și mirosit un fagure de miere și au gustat din miere. De asemenea, s-a realizat și experimentul științific “Poțiune magică,”având ca materiale : apă, colorant, miere de albine, apă și ulei puse într-un pahar mai înalt, după care se introduc obiecte de greutate diferite și ele se aseză în funcție de densitatea lichidului.

Pot spune că acest proiect are un real succes pentru grupa la care îmi desfășor activitatea, preșcolarii fiind încântați de întâlnirile cu doamna bibliotecar, de poveștile spuse de aceasta și de micile experimente realizate. Unii dintre ei au repetat experimentele și acasă alături de părinți și toți așteaptă cu nerăbdare următoarea întâlnire din cadrul acestui proiect.

„SĂ NE AJUTĂM SEMENII!”**PROIECT DE PARTENERIAT EDUCAȚIONAL**

Prof. Grigore Georgeta Grădinița PN nr. 17 Târgoviște, Dâmbovița

Copiii de la natură nu sunt nici buni, nici răi, dar pot deveni buni sau răi, ca urmare a metodelor pozitive sau negative de educare.

Într-o perioadă, în care fiecare se gândește numai la propria persoană sau la cei foarte apropiați, este bine ca măcar din când în când să ne amintim de cei care nu mai au pe nimeni.

În acest context, unul dintre obiectivele grădiniței și familiei este educarea copiilor în sensul omeniei, generozității, receptivității la durerile și bucuriile celor din jur.

Având în atenție și preocupare toate acestea, am conceput un proiect prin care mi-am propus să sensibilizez copiii și părinții, implicându-i în acțiuni social-umane. Acest proiect, intitulat: „Să ne ajutăm semenii!” l-am organizat și desfășurat împreună cu trei Centre Sociale existente în apropierea grădiniței noastre.

Ne-am concentrat acțiunile și activitățile către persoanele în vârstă de la Căminul de bătrâni Fundația: “Catedrala Eroilor” și Centrul Social pentru vârstnici: “Sfânta Elena” precum și către mamele cu copii aflate în dificultate din Complexul de Servicii Comunitare „Casa Soarelui”.

COORDONATOR DE PROIECT: Grigore Georgeta

DURATĂ: un an școlar

ARGUMENT:

„ Sărac nu este omul care nu a avut niciodată nimic. Cu adevărat sărac este acela care nu a ajutat niciodată pe nimeni”.

Grădinița, familia și comunitatea sunt trei factori din a căror interacțiune rezultă o rețea de influențe ce constituie cadrul educațional în care se formează copiii în vederea integrării corespunzătoare în societate. Perioada preșcolară este acea etapă a vieții când copilul trăiește o amplificare și diversificare a stărilor afective. El experimentează emoții din ce în ce mai complexe și mai nuanțate dacă educatoarea creează situații pedagogice adecvate.

Existența unor Centre Sociale în zonă ne-a determinat să inițiem parteneriatul educațional sub genericul: „Să ne ajutăm semenii!”. În cadrul acestuia copiii vor trăi satisfacția de a dăru, iar prin puritatea și candoarea lor vor aduce bucurie în sufletele vârstnicilor și a mamelor aflate în dificultate.

SCOPUL:

- Educarea respectului și a afecțiunii copiilor față de persoanele în vârstă;
- Formarea dorinței de a dăru material și spiritual, sensibilizând atât copiii cât și părinții.

OBIECTIVE:

- Să manifeste bunătate, compasiune, grijă față de semenii;
- Să trăiască stări afective pozitive în relațiile cu persoanele în vârstă și cu cele aflate în dificultate;
- Să realizeze lucrări practice în scopul de a dăru.

RESURSE UMANE: Copiii grupei „*Fluturașilor voioși*”, părinți, reprezentanții centrelor, vârstnici și mame aflate în dificultate.

RESURSE MATERIALE: hârtie colorată, globulețe pisate, materiale din natură, foarfece, carioca pentru confecționarea darurilor; aparat foto,DVD, daruri din donații și sponsorizări.

EVALUARE:

- Spectacole susținute de către copii cu diferite ocazii;
- Albume cu fotografii; DVD-uri

PARTENERI IMPLICAȚI ÎN PROIECT:

- Centrul Social “*Casa Soarelui*”;
- Căminul de bătrâni, Fundația: “*Catedrala Eroilor*”;
- Centrul Social pentru vârstnici: “*Sfânta Elena*”
- Părinții

CALENDARUL ACȚIUNILOR:

- “*Ziua fructelor și legumelor donate*”–Vizită la Căminul de bătrâni, Fundația: “*Catedrala Eroilor*”
- “*Daruri în cizmulite de la Moș Nicolae*”- Vizită la Centrul Social “*Casa Soarelui*”
- “*Deschide ușa, creștine!*” – Vizită cu oferire de daruri (din donații și sponsorizări) și susținerea unui scurt program de colinde la Centrul Social pentru vârstnici: “*Sfânta Elena*”
- „*Mărțișoare, mărțișoare!*” – realizarea de către copii împreună cu vârstnicii a unor felicitări și mărțișoare – Vizită, activitate practică la Căminul de bătrâni, Fundația: “*Catedrala Eroilor*”
- “*Hristos a înviat!*” – Vizită cu susținerea unui program de cântece și poezii cu conținut religios și oferire de daruri – la Fundația : “*Catedrala Eroilor*”

- “*Bunica ne povestește!*” – Invitarea vârstnicilor la grădiniță, dialog între generații; (copii și invitați); Prezentare de DVD-uri cu momente din serbările și activitățile copiilor.

CONCLUZII:

- Pe parcursul derulării acestui proiect am constatat că nu un număr mare de activități este important, ci intensitatea trăirilor pozitive simțite de copii în aceste momente și cum se răsfrâng ele în comportamentul lor moral de zi cu zi. Ei trebuie să fie ajutați să-și deschidă mintea și sufletul spre aproapele nostru, spre dorința de a face fapte bune, de a da ajutor, de a respecta persoanele în vârstă sau pe cele aflate în dificultate;
- În acțiunile desfășurate m-am orientat spre sărbătorile tradiționale românești, *Crăciunul și Paștele*, precum și luna martie, ce constituie prilejuri de comuniune sufletească, de emoție și bucurie dar și de a face daruri. Cu aceste ocazii am prezentat programe artistice care au fost pregătite în grădiniță, copiii întrecându-se în a-și manifesta calitățile artistice în fața bătrânilor vizibili emoționați și încântați. Colindătorii nu au așteptat daruri, ci ei înșiși au oferit bătrânilor pungi cu produse de post pregătite de către educatoare și părinți. În luna martie darurile au fost confecționate de copii în activități artistico – plastice și practice și au constat în măștișoare și felicitări. Copiii au trăit emoții pozitive la aprecierile persoanelor vârstnice.
- Mare bucurie a fost în grădiniță când « bunicii » centrelor (care se puteau deplasa) ne-au întors vizita și au participat alături de copii la acțiuni ca : « *Bunica ne povestește* », « *Măștișoare, măștișoare* ». Un adevărat dialog între generații a avut loc cu ocazia vizionării înregistrărilor unor aspecte din activități și din serbările copiilor. Copii – bunici au trăit împreună clipe de mari emoții.
- Copiii au fost ajutați să identifice nevoile comunității, să se implice în aceste nevoi și să știe cum să acționeze în acest caz, înțelegând că valoarea unui om rezidă din ceea ce este capabil să dea și nu din ceea ce este capabil să primească. S-a realizat astfel un prim pas către voluntariat;
- Tematica și ținta proiectului au fost acceptate cu bucurie și receptivitate atât de către copii cât și de părinți, care au participat direct sau oferind ajutor material;
- Copiii, prin puritatea și candoarea lor, darurile simbolice oferite, micile momente artistice prezentate, precum și simpla lor prezență, au adus o imensă bucurie în sufletele vârstnicilor care simt nevoia unei familii.
- Prin acțiunile derulate, copiii și părinții și-au schimbat comportamentul și atitudinea față de persoanele din jur, respectând mai mult valorile moralei creștine:
 - iubirea și respectarea aproapelui

- bucuria de a face fapte bune
- generozitatea
- optimism, încrederea în sine și în alții.

BIBLIOGRAFIA:

1. *** *Revista Învățământul preșcolar*, Nr. 1-2/2006, București, pg. 90-92
2. *** *Revista Învățământul preșcolar*, Nr. 1-2/2009, București, Ed. Coresi S.A., pg. 106-107
3. Răducu A., Octavian N, Bădescu V., Filip S., *Îndrumător – Elemente de educație religioasă pentru învățământul preșcolar*, Vol.1, București, Ed. Grafika Print, 1999, pg. 9
4. *** *Interferențe didactice – Periodic trimestrial*, Bacău, Ed. Corgal Press, 2007, pg. 42

Erasmus+

PROIECT DIDACTIC ÎN CARE SUNT UTILIZATE INSTRUMENTE TIC

Prof. **SIMIONESCU Niculina**, Colegiul Național “Constantin Carabella”,
Târgoviște

În cadrul proiectului *Un pas înainte spre școala inteligentă cu TIC/ Smart School - A Step Closer with ICT*, finanțat de Comisia Europeană, prin Programul Erasmus+, Acțiunea cheie 1, proiect de care a beneficiat Colegiul Național *Constantin Carabella* din Târgoviște, în perioada 11-17.02.2018 am participat la cursul de formare „*ICT for Teaching – A practical course to incorporate Information Technology into Teaching*” ce s-a desfășurat în orașul Jaen, regiunea Andaluzia, Spania.

Participarea la curs mi-a permis învățarea din bune practici ale colegilor din alte țări, experimentarea și dezvoltarea de noi practici de învățare, noi metode de predare, îmbunătățirea cunoștințelor legate de alte sisteme de învățământ, dezvoltarea competențelor sociale, lingvistice și culturale, dezvoltarea abilităților analitice, practice, a abilităților de lucru în echipă, dar și oportunitatea de a împărtăși cunoștințele însușite colegilor și elevilor.

Obiectivele cursului au fost:

- Să ofere cadrelor didactice îndrumări practice pentru utilizarea unor instrumente TIC dar și modalități de integrarea a acestora în diverse activități;
- Participanții să reflecteze asupra modului în care instrumentele TIC pot îmbunătăți procesul de învățare al elevilor;
- Să ajute profesorii să elaboreze și să implementeze activități motivante pentru elevii lor prin utilizarea instrumentelor TIC;
- Să ajute participanții să-și dezvolte abilitățile de comunicare în limba engleză.

Impactul activităților de formare a fost pe măsura așteptărilor iar principalii beneficiari ai acestui proiect, elevii, au constatat că orele de fizică au devenit mai atractive și mai eficiente în urma participării mele la acest curs.

Dintre instrumentele de publishing pentru activități collaborative în clasă, pentru predare și învățare au fost: Padlet, Smartboard, Kahoot, Animoto, Pixlr, Prezi, Pearltrees, WordArt, Yumpu, Symbaloo.

O parte din aceste instrumente sunt folosite în proiectul didactic prezentat mai jos.

PROIECT DIDACTIC

1. Date de identificare a unității de învățare

- Clasa: a XII-a
- Aria curriculară: Matematică și Științe (3h/săptămână)
- Disciplina: Fizică
- Unitatea de învățare: *Elemente de fizică cuantică*
- Titlul lecției: **Efect fotoelectric extern – aplicații**
- Data:
- Tipul lecției: de consolidare și sistematizare a cunoștințelor

2. Competențe specifice și obiective operaționale

Cod	Competențe specifice vizate	Obiective operaționale
C. 2.1.	<p>1. Investigarea în laboratorul virtual a legilor efectului fotoelectric extern.</p> <p>2. Interpretarea efectului fotoelectric extern și a legilor acestuia din perspectiva clasică, respectiv cuantică.</p> <p>3. Cunoașterea aplicațiilor efectului fotoelectric extern.</p> <p>3. Rezolvarea unor probleme utilizând legile efectului fotoelectric extern</p>	<p>O.1. Să definească efectul fotoelectric extern și să explice corect legile efectului fotoelectric extern din perspectiva cuantică, folosind ecuația lui Einstein.</p> <p>O.2. Să cunoască aplicații ale fenomenului în viața reală.</p> <p>O.3. Să rezolve probleme concrete de aplicare a legilor efectului fotoelectric extern.</p> <p>O.4. Să utilizeze corect aplicațiile Padlet, Word Art, Yumpu în rezolvarea unor sarcini de lucru.</p> <p>O.5. Să formuleze corect, riguros științific concluzii, utilizând limbajul specific disciplinei.</p>

Strategii didactice

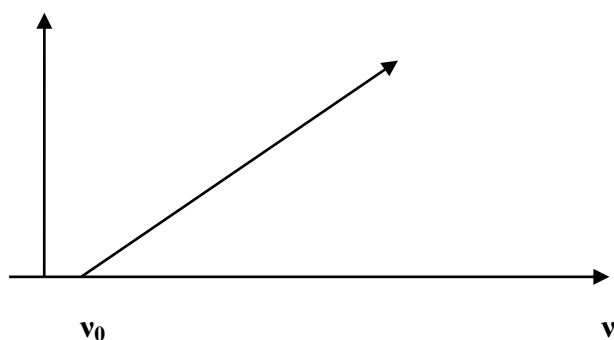
- a) **Metode și procedee:**
- conversația euristică;
 - observația;
 - explicația;
 - exercițiul;
 - problematizarea;
 - activitate independentă;

- „gândeți, lucrați în echipă, comunicați” .
- b) **Mijloace de învățământ:**
 - manual, fișe de activitate, culegere de probleme;
 - **aplicația online PADLET;**
 - calculator, conexiune Internet;
 - videoproiector;
 - marker, coli de hârtie.
- c) **Forme de organizare:** frontală și individuală
- d) **Forme de evaluare:** observarea sistematică a activității și comportamentului elevilor; activitatea de muncă independentă în clasă; autoevaluare .

A. FISA DE LUCRU

1 p din oficiu

1. Pragul fotoelectric pentru bariu este $\lambda_0=5,5*10^{-7}$ m. Determinați:
 - a) viteza maximă cu care ies electronii dacă lungimea de undă a radiației incidente este $\lambda=4,4*10^{-7}$ m;
 - b) tensiunea de stopare a fotoelectronilor. **2 p**
2. Graficul din figură explică dependența de
 Panta acestui grafic are semnificația..... iar panta graficului .
 $U_S=f(\nu)$ reprezintă.....**2 p**
 E_c

3. Completați schema cu mărimile fizice caracteristice fotonului:
 - energie
 - masă de mișcare.....
 - masă de repaus.....
 - viteză.....
 - sarcină electrică.....

impuls.....

2p

4. Prezintă sodiul efect fotoelectric extern dacă este iluminat cu lumină portocalie de lungime de undă de 680 nm ? ($L = 2,3 \text{ eV}$)

3p

A. Gândiți, lucrați în echipă, comunicați:

1. Aflați variația tensiunii de stopare a fotoelectronilor emiși de o suprafață, la reducerea lungimii de undă a luminii incidente de la o valoare $\lambda_1 = 400 \text{ nm}$ la $\lambda_2 = 360 \text{ nm}$.

3. Se iluminează suprafața unui metal cu radiații UV având $\lambda_1 = 279 \text{ nm}$ la $\lambda_2 = 245 \text{ nm}$.

Dacă $U_{s1} = 0,66 \text{ V}$ și $U_{s2} = 1,26 \text{ V}$, calculați:

- constanta lui Planck;
- lucrul mecanic de extracție;
- frecvența de prag și lungimea de undă de prag;
- valoarea impulsului transmis catodului la fiecare interacțiune, știind că electronii sunt extrași după direcția de propagare a radiațiilor, dar în sens contrar.

Temă

Manual, problema 3.4, pagina 49

Organizarea instruirii

Eveniment didactic	Obiectiv specific	Strategii de predare	Strategii de învățare	Medode și procedee	Mijloace de învățământ	Forme de organizare	Evaluare
1. Organizarea clasei și pregătirea pentru lecție		Moment organizatoric: <ul style="list-style-type: none"> apel consemnarea absențelor Pregătirea materialelor necesare lecției (test de autoevaluare, calculator, videoproiector, etc.)	Elevii: <ul style="list-style-type: none"> răspund la apel se pregătesc pentru lecție cu cele necesare 	Dialogul		Frontal	
2. (Re) Actualizarea cunoștințelor	O.1, O.3	Profesorul: <ul style="list-style-type: none"> <i>solicită elevilor explicarea unor cuvinte/grupuri de cuvinte care apar în aplicația online Padlet (https://padlet.com/simione_scu_nina/kjm9ic6z9fek) - curent de saturație, tensiune de stopare, foton, frecvență de prag.</i> solicită elevilor să definească efectul fotoelectric extern solicită elevilor vizualizarea unui <i>film</i> 	Elevii: <ul style="list-style-type: none"> explică semnificația cuvintelor/grupurilor de cuvinte scrise folosind aplicația <i>WordArt</i> definesc efectul fotoelectric extern elevii explică mesajul filmului 	Dialogul Conversația euristică Problematizare	Marker	Frontal Individual Frontal	Conversația de verificare Conversația de verificare

Eveniment didactic	Obiectiv specific	Strategii de predare	Strategii de învățare	Medode și procedee	Mijloace de învățământ	Forme de organizare	Evaluare
		<i>educațional (You Tube)</i> și să explicarea mesajului acestuia ○ solicită elevilor să precizeze aplicații ale efectului fotoelectric în viața reală	○ elevii precizează aplicații ale efectului fotoelectric extern				
3. Captarea atenției	O.2	Profesorul: ○ solicită elevilor explicarea legilor efectului fotoelectric din perspectiva cuantică	Elevii: ○ explică legile efectului fotoelectric	Conversația euristică	Marker	Frontal	Conversația de verificare
3. Enunțarea temei și a obiectivelor		Profesorul: ○ anunță obiectivele și notează pe tablă titlul lecției	Elevii: ○ consemnează în caiete	Dialogul	Marker	Frontal	
4. Prezentarea noului conținut și conducerea învățării	O.4, O.5	Profesorul: ○ distribuie elevilor fișa de lucru A, solicitând rezolvarea individuală a sarcinilor din fișă ○ solicită elevilor să formuleze aprecierilor lor în legătură cu sarcinile din fișa de lucru	Elevii: ○ completează fișa de lucru, lucrând independent ○ formulează aprecierile lor și comunică răspunsurile în clasă	Exercițiul	Fișă de activitate Calculator Videoproiector	Individual Individual	Observare sistematică Observare sistematică
	O4, O5	Profesorul: ○ implică elevii în formularea răspunsurilor și cere acestora să argumenteze răspunsurile ○ face aprecieri critice asupra modului în care elevii au rezolvat fișa de lucru Profesorul ○ distribuie elevilor fișa de lucru B, solicitând rezolvarea în echipă a sarcinilor din fișă ○ implică elevii în formularea răspunsurilor și cere acestora să argumenteze răspunsurile	Elevii: ○ efectuează calculele și formulează răspunsurile, argumentează, formulează concluzii Elevii: ○ rezolvă sarcina lucrând în echipă ○ efectuează calculele și formulează răspunsurile, argumentează, formulează concluzii	Exercițiul Conversația euristică	Marker	Frontal	Observare sistematică, apreciere verbală
				Elevii: ○ rezolvă sarcina lucrând în echipă	“Gândeți, lucrați în echipă, comunicați” Exercițiul Conversația euristică	Fișă de activitate Calculator Videoproiector <i>Prezentare Padlet</i>	Lucrul în echipă Conversația euristică
5. Asigurarea retenției și a transferului		Profesorul: ○ apreciază activitatea desfășurată de elevi ○ formulează tema pentru acasă (tratare	Elevii: ○ consemnează tema	Dialogul	Calculator		Notarea unor elevi

Eveniment didactic	Obiectiv specific	Strategii de predare	Strategii de învățare	Medode și procedee	Mijloace de învățământ	Forme de organizare	Evaluare
		diferențiată), solicitând elevilor să utilizeze <i>aplicația Yumpu</i> în realizarea unui eseu	pentru acasă		Videoproiector <i>Aplicația online Padlet</i>		

Bibliografie:

- Constantin Mantea, Mihaela Garabet, *Manual pentru clasa a-XII-a, F1*, Editura All
- Mihaela Chiriță, *Culegere de probleme propuse și rezolvate pentru clasa a-XII-a și pentru examenul de bacalaureat*, Editura Tamar

ASPECTE PSIHOPEDAGOGICE ALE PERSONAJULUI LITERAR FEMININ IN RAPORT CU EVOLUȚIA PSIHOSOMATICĂ A ELEVILOR DE LICEU

Prof. **Ungureanu Florina**, Liceul *Voievodul Mircea*, Târgoviște

În contextul societății contemporane, disciplina limba și literatura română are un rol foarte important, poate privilegiat, urmărind consolidarea competențelor de comunicare, indispensabile oricărui tip de activitate profesională, și dezvoltarea competenței culturale a elevilor, ceea ce implică un demers de contextualizare istorică și culturală a fenomenului literar.

De aceea, prin studiul limbii și literaturii române se urmăresc valori și atitudini care să contribuie la formarea unei personalități autonome a elevilor, capabile de discernământ și de spirit critic, apte să - și argumenteze propriile opțiuni, dotate cu simț estetic, având conștiința propriei sensibilități și manifestând interes față de varietatea formelor de expresie artistică odată cu receptarea operei literare.

De asemenea, studiul limbii și literaturii române are în vedere consolidarea competențelor de comunicare orală și scrisă și a deprinderilor de lectură, capacitatea de a înțelege și de a interpreta textele literare, de a fi un cititor eficient și autonom, capacitatea de a înțelege dintr-o perspectivă personală viziunea despre lume, despre condiția umană sau despre misiunea artei, exprimate în textele literare.

Cu alte cuvinte, școala are menirea de a-i ajuta pe elevi să-și formeze gustul și interesul pentru lectură, să stimuleze gândirea autonomă, reflexivă și critică a acestora în raport cu textul literar. În fond, ținta finală a studiului literaturii în școală este de a forma cititori activi pe tot parcursul vieții. În acest sens, prin studiul literaturii în școală, elevii ar putea să-și formeze repere culturale și estetice și să valorizeze arta ca pe o formă de comunicare și de cunoaștere care-i ajută să-și dezvolte propria personalitate.

Apreciez că este absolut necesar ca profesorul de limba și literatura română să pună accent pe dezvoltarea deprinderilor și competențelor de documentare și argumentare ale elevilor, pe formarea competențelor de lectură ale cititorului avizat, capabil să sintetizeze trăsăturile definitorii ale unei epoci culturale, ale unui curent cultural sau literar și să abordeze problematica receptării personajului literar prin adaptarea la anumite tipologii sau analiza estetică a acestuia în relație cu propriile valori și convingeri.

Astfel, se impune ca, în cadrul preocupărilor noastre, analiza anumitor aspecte psihopedagogice ale personajului literar feminin în raport cu idealul de vârstă al elevilor să ocupe un rol foarte important. Pot fi vizate aspecte multiple, legate de tipologiile feminine analizate în cadrul operelor autorilor canonici, dar și de particularitățile psihosomatice ale elevilor de liceu în receptarea personajului literar feminin.

Cu siguranță, această propunere este incitantă și solicită o abordare sensibilă, inovatoare, capabilă de a sesiza legături și de a face comparații, care să pună în lumină aspecte uneori controversate.

Implicit, această abordare în orele de limba și literatura română, în ciclul superior al liceului, conduce la formarea unor valori și atitudini precum: cultivarea interesului pentru lectură și a plăcerii de a citi, a gustului estetic în domeniul literaturii, stimularea gândirii autonome, reflexive și critice în raport cu diversele mesaje receptate, formarea unor reprezentări culturale privind evoluția și valorile literaturii române și recunoașterea rolului acestora pentru dezvoltarea personală și îmbogățirea orizontului cultural.

Pentru atingerea acestor obiective, se poate porni de la o prezentare generală a particularităților de construcție a personajului literar feminin, corelată cu definirea conceptului de *personaj literar feminin*, evidențiind tipologiile feminine alese, continuând cu diferite aspecte ale așa-zisei „*jumătăți tăcute a umanității*”, așa cum este percepută și imaginată de scriitorii români. Astfel, se pot avea în vedere personaje feminine din operele marilor clasici ai literaturii române - Ioan Slavici (Ana, din nuvela „*Moara cu noroc*”, Mara și Persida din romanul eponim *Mara*), I. L. Caragiale (Zoe din comedia *O scrisoare pierdută*) – sau din ale celorlalți autori canonici, precum: Liviu Rebreanu (Ana, Florica, Laura din romanul *Ion*), G. Călinescu (Otilia, Aglae, Aurica, Olimpia, din romanul *Enigma Otiliei*), Camil Petrescu (Ela, protagonista romanului *Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război*; Ioana, din drama *Suflete tari*), Marin Preda (Polina, din *Moromeții*).

Analiza acestora se va concentra în jurul noțiunilor de personaj literar, tipologii, particularități de construcție, dar va urmări, acolo unde se impune, și o perspectivă comparativă (în cadrul aceleași opere literare, în privința locului ocupat în operă sau încadrarea într-o tipologie), observându-se permanent gradul de receptivitate a elevilor în privința personajului feminin, raportat la condiția femeii în contextul actual.

Așadar, sintetizarea unor aspecte definitorii ale personajelor feminine alese drept posibile modele ale tânărului cititor, pe care le descoperă și cu care ajunge să se identifice într-o anumită măsură, în funcție de propriile valori și convingeri, se dovedește o cale oportună de abordare a orelor de limba și literatura română.

PERSPECTIVE INTERCULTURALE LA LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

Prof. **Vlădescu Maria Mădălina**, Liceul Tehnologic de Transporturi Auto, Târgoviște

Motto : *Nu predăm o materie oarecare pentru a produce mici "biblioteci vii" la acea materie, ci pentru a îl face pe elev să gândească.* (I. Bruner)

"Dumnezeul tău este evreu. Mașina pe care o ai este japoneză. Pizza este italiană, Iar couscous-ul este algerian. Democrația pe care o practici este grecească. Cafeaua ta este braziliană. Ceasul îți este elvețian. Cămașa este indiană. Radioul tău este coreean. Vacanțele tale sunt turcești, tunisiene sau marocane. Cifrele tale sunt arabe Scriitura îți este latină, și... îi reproșezi vecinului tău că este străin". Acesta este un afiș care se găsea într-un restaurant turcesc din Paris și este interesant pentru că surprinde diversitatea lumii în care trăim, întrepătrunderea culturilor și îndeamnă la acceptarea celuilalt, a "străinului". Acestea sunt valori pe care le promovează noua pedagogie interculturală, necesară într-un univers al globalizării, al circulației valorilor culturale și al liberalizării granițelor.

Dar ce presupune interculturalitatea? Presupune coeziune și armonie între culturi diferite, evoluție simultană și deschidere reciprocă, permițând păstrarea și afirmarea propriilor valori, îmbogățite prin contactul și respectarea valorilor din alte culturi. O competență interculturală presupune capacitatea de a-ți schimba atitudinea, comportamentul și cunoștințele din perspectiva unor coduri culturale diferite, prin contactul cu persoane ce aparțin altor lumi; presupune deschidere și toleranță față de ceea ce este diferit, față de străin.

Formarea acestei competențe atât de necesare în lumea contemporană, nu cade doar în sarcina profesorului de educație civică sau de istorie, nici nu este exclusiv temă pentru consiliere și orientare. Ea poate fi cultivată cu succes și la orele de limba și literatura română, cu accent pe literatură unde găsim numeroase texte literare ce pot fi studiate din perspectiva interculturalității. Totul depinde de creativitatea cadrului didactic care alege metodele și activitățile menite să faciliteze înțelegerea unui text și din perspectivă multi sau interculturală.

Exemplele de activități acoperă o gamă largă, de la compartimentul lexico-gramatical, la cel literar. De exemplu, pentru clasa a VIII-a se poate alege o frază dintr-un text studiat la clasă ("Popa Tanda" de Ioan Slavici sau "Baltagul" de Mihail Sadoveanu) și să li se ceară elevilor să caute în dicționarul etimologic originea cuvintelor cuprinse în textul dat. La clasa a XI-a, la tema "Latinitate și dacism", se poate face un mic inventar de termeni uzuali proveniți din latină și din dacă. Astfel de exerciții au rolul de a arăta elevilor că limba română a

interacționat cu alte limbi de-a lungul evoluției sale, a suportat influențe diverse pentru a ajunge la forma de astăzi și nu a evoluat izolat de restul culturilor.

În domeniul literaturii, temele pentru activități sunt și mai variate. La clasa a VI-a se poate realiza o comparație între personajele de basm din poveștile românești și cele corespondente din basmele străine. Un exemplu poate fi paralela dintre Muma-Pădurii sau Baba-Cloanța (prezentă în basme românești precum "Luceafărul de ziuă și luceafărul de noapte") și Baba-Iaga din poveștile rusești ("Vasilisa Preafrumoasa"). De asemenea, se poate face paralelă între personajul Vasilisei Preafrumoasa și corespondentul ei în basmele românilor, Ileana Cosânzeana. Copiii li se pot pune la dispoziție basme sau extrase din basme în care apar personajele menționate urmând ca ei să analizeze, sub îndrumarea profesorului, asemănările și deosebirile dintre acestea. În urma acestei activități elevii învață că basmele fac parte din cultura tuturor popoarelor, dar fiecare nație aduce în poveste ceva ce îi este specific.

La liceu "terenul" este și mai fertil. La clasa a IX-a, tema "Aventură. Călătorie" poate furniza experiențe interculturale dintre cele mai interesante. Lecțiile se pot structura pe baza unor întrebări-problemă sau sub forma unor dezbateri vizând: scopurile călătoriei, ce obținem în urma călătoriei, dacă ne îmbogățește călătoria cu ceva, în ce fel ne ajută călătoria să ne dezvoltăm personalitatea și relațiile cu ceilalți. Profesorul poate selecta texte ficționale: "Balta-Albă" de Vasile Alecsandri pentru ilustrarea ideii că "străin" este un concept care depinde de perspectivă (românii sunt și ei străini pentru turiștii veniți din alte țări); dar pot fi utilizate și texte nonficționale, reportaje de călătorie, jurnale de călătorie ("Metropole" de Liviu Rebreanu, "Jurnal de vacanță" de Mircea Eliade) pentru a pune în evidență scopul acestor scrieri – de a face cunoscute teritorii noi, oameni și mentalități diferite, care ne pot lărgi orizontul de cunoaștere și reduce prejudecățile despre alte nații, măcar pe cale livrescă, dacă nu avem posibilitatea de a călători fizic

Tot la clasa a IX-a, de data aceasta la tema "Familia", se pot structura activități cu valoare interculturală pe baza romanului "Mara" de Ioan Slavici. Temele de la care se poate porni sunt "Familia ca entitate culturală" sau "Efectele prejudecăților etnice în viața de familie" de vreme ce iubirea dintre personajele Persida și Națl trebuie să depășească diferențele religioase și etnice, iar căsnicia pe care o încep în secret amenință să eșueze până când părinții nu-și dau acordul și nu se împacă. De asemenea, tot sub forma unei dezbateri se poate porni de la o altă dilemă: "Ce anume poate depăși diferențele etnice și religioase?", iar elevii trebuie să-și argumenteze răspunsurile prin citate sau fapte din romanul lui Slavici.

La clasa a X-a, romanul "Maitrey" de Mircea Eliade poate fi baza unei activități care să evidențieze contrastul de civilizație dintre europeni și indieni și efectele pe care le are

acesta în viețile celor doi protagoniști : Maitrey și Allan. Plecând de la această problematică se poate organiza apoi o cafenea literară în care elevii să propună un alt final al romanului, al poveștii de iubire, bazat pe experiența interculturalității și pe depășirea prejudecăților. Prin asemenea activități elevii învață să găsească soluții pentru conflictele etno-religioase, eventual chiar să evite formarea unor astfel de prejudecăți.

Tema ”România între Orient și Occident”, la clasa a XI-a, cu textul - suport ”Chirița în provincie” de Vasile Alecsandri se dovedește utilă pentru ilustrarea contactului dintre culturi. Studiind comportamentul Chiriței, elevii pot observa beneficiile, dar și neajunsurile preluării unor forme de civilizație care fie nu se potrivesc educației individului, fie sunt prost înțelese și aplicate greșit astfel încât efectele sunt ilare și nu de îmbogățire culturală.

Pentru contextualizarea literaturii române și încadrarea ei în spațiul european, o altă activitate la clasa a XI-a poate viza o analiză comparativă între George Călinescu cu romanul ”Enigma Otiliei” – ca reprezentant al realismului balzacian în România și operele lui Honoré de Balzac, exponent al formulei realiste pe care a adaptat-o unui stil personal.

Pentru clasa a XII-a, tema „Identitate culturală în context european” se poate structura sub forma unui proiect despre tradiții, obiceiuri, mentalități, personalități ce constituie zestrea culturală a fiecărei nații din Europa și îi conferă unicitate. Activitatea se poate completa cu o temă de dezbatere: ”Ce conferă unicitatea unui popor și de ce acesta are totuși nevoie de contactul cu civilizații superioare ?”

Astfel de activități formează baza competenței interculturale deoarece îi ajută pe elevi să înțeleagă că între culturi există sau trebuie să existe un permanent dialog pentru înlăturarea barierelor de comunicare, evitarea conflictelor și a prejudecăților care pot conduce la drame sau tragedii. Elevii vor învăța că este necesară cunoașterea celuilalt și o permanentă revizuire a atitudinilor față de ceea ce este străin și adaptarea la coduri culturale diferite pentru a fi cu adevărat un cetățean european.

Bibliografie:

Andreescu, Gabriel, *Multiculturalismul normativ, în Interculturalitate. Cercetări și perspective românești*, Presa Universitară Clujeană, 2002.

Costanzo, Silvia, Vignac, Linda, *La pédagogie interculturelle: revoir nos approches et définir les objectifs essentiels, Actes du VIIIème Congrès de l'Association pour la Recherche InterCulturelle (ARIC)*, Université de Genève – 24-28 septembre 2001 sur le site: <http://www.unige.ch/fapse/SSE/groups/aric>.

Cozma, T., (coord.), *O nouă provocare pentru educație: interculturalitatea*, Editura Polirom, Iași, 2001.

Rezolvarea conflictelor școlare și rolul comunicării

„Multe lucruri nu pot fi indicate prin vorbe, ci prin fapte”.

([Herodot](#))

Prof. **Camelia Vasilescu** - Școala Gimnazială nr.1 Moreni

Prof. **Liviu Vasilescu** - Școala Gimnazială nr.1 Moreni/Inspectoratul Școlar Dâmbovița

Pentru obținerea efectului de impresionabilitate, care se constituie ca o condiție favorabilă procesului de identificare de soluții la conflictul educațional, managerul conflictului trebuie să își construiască un stil de comunicare elegant, adaptat cerințelor mediului educațional, care prin distribuția gradată, în crescendo a elementelor de discurs expresiv poate determina atât un model de autoritate, cât și transformarea comportamentală vizată.

Într-o manieră similară ca importanță în cadrul managementului conflictului educațional, acționează pentru obținerea eficacității discursive, elementele referitoare la natura, amplitudinea și impactul ideilor comunicate, respectiv logica argumentării, extinderea expresivității prin elementele paraverbale și non-verbale, ca și noutatea argumentului, ineditul ideii în discursul de același tip sau în ansamblul practicii experiențiale a părții conflictuale.

Relevanța conținutului ideatic, tehnicile de adăugare a artificiei, surprizei și a provocărilor de ordin lingvistic, capacitățile de afectivitate și spiritualitate refac drumul dintre un model plat de comunicare și un discurs țintit în mod real către o finalitate pozitivă a etapei de manageriere a conflictului educațional.

Comunicarea în cadrul managementului conflictului educațional, dincolo de linearitatea și secvențialitatea procesului de transmitere a informației, se bazează pe interacțiunea dată de reciprocitatea și circularitatea acțiunilor specifice și pe prezența reactivă a stimulilor generatori sau inhibitori ai tensiunii conflictuale; actele comunicaționale în cadrul conflictului aparțin unor membri sau unor grupuri aparținând organizației educaționale sau conexe acesteia, având un ansamblu de particularități individuale completat de caracteristici ale contextului social.

Modificarea intenționată a comportamentului părților conflictuale către obținerea statutului de părți cooperante prin influență este relevantă cu mai multă forță prin modelul de comunicare de tip circular retroactiv din teoria interacționistă în care receptorul și emițătorul au roluri de importanță egală. În teoria Școlii de la Palo Alto¹⁰, esența comunicării rezidă în

¹⁰Sălăvăstru, D., *Psihologia educației*, Polirom, Iași, 2004, pp.177-182

procesele relaționale și interacționale (cu mare vigoare în aria conflictuală) și în valoarea comunicațională a oricărui tip de comportament uman, conceptele definatorii ale comunicării având astfel în vedere gradul de complexitate, multitudinea contextelor și circularitatea sistemului. Conflictul, ca proces socio-organizațional permanent, are nevoie de o comunicare pe aceeași mărime, care cuprinde fațete comportamentale multiple cum sunt cuvintele, mimica, gestică, privirea, spațiul interindividual sau intergrupă.

Axiomele comunicării elaborate prin modelul interacționist al comunicării se adecvează *in extenso* pe rigoarea managementului conflictului educațional, constituind linii directoare fundamentale în suportul teoretico - metodic al managerului din acest domeniu al vieții organizaționale.

Faimoasa aserțiune a teorii conform căreia *Comunicarea este inevitabilă*, exprimă principiul conform căruia non-interacțiunea este imposibilă, deoarece orice comportament, fie el conștient, intenționat, planificat sau nu, are valoarea unui mesaj, deci a unui act de comunicare.

Alternanța de ton și ritm, accentuarea unor cuvinte, gesturile, mimica, postura corporală sunt componente ale comportamentului comunicațional, cu semnificație distinctă, mai ales în context conflictual; din această perspectivă, evitarea ca stil managerial de abordare a conflictului educațional pare un instrument de care managerul se poate dispensa cu ușurință, substituindu-l cu soluția atitudinii proactive, cu efecte benefice în viața organizației educaționale. Detectarea strângerii de umeri din partea unui cadru didactic dedicat meseriei, poate fi pusă în relație cu o falsă afișare atitudinală de detașare, de indiferență față de o anumită disfuncționalitate organizațională, de către directorul școlii; o informare succintă poate releva o stare tensională provenită în urma acuzațiilor nedrepte aduse de un membru al Comitetului de părinți în cadrul ședinței cu părinții elevilor din clasa respectivă. Detensionarea se poate realiza cu mai multă ușurință în acest punct prin discuții individuale cu fiecare parte implicată, părintele elevului și cadrul didactic implicat.

Comunicarea este un proces ce se desfășoară la două niveluri, informațional și relațional, acesta din urmă (adesea implicit, neconștientizat) incluzând indici de interpretare a conținutului comunicării, cu referire la modul în care trebuie să fie înțeles nu doar mesajul, dar și natura relației dintre comunicatori, extrem de importantă în cazul rezolvării de conflicte, fie prin ridicarea statusului de putere sau prin metode integrative; relația se exteriorizează pe plan verbal, oral sau scris, prin cuvinte și sintagme ca *decizie, avertisment, muștrare, sancțiune, acord, parteneriat, colegialitate, vă sugerez, vă aducem la cunoștință, vă cer să...*

vă somăm, pretenția mea este ... , etc., cu posibilitatea aplicării acestora către oricare membru al organizației educaționale, elevi, cadre didactice, manageri din sistem.

Comunicarea este un proces continuu, un schimb informațional în flux constant prezent cu preponderență în cadrul organizației educaționale prin dimensiunea esențială a comunicării de ordin didactic, la care se adaugă cea personală și managerială. Dincolo de legătura de cauzalitate lineară imediată dintre acțiune-reațiune, stimul-răspuns, cauzele unui conflict se pot identifica prin „punctarea secvenței faptelor”¹¹ într-o comunicare vizând relația profesională sau personală în cadrul organizației educaționale. Astfel, conflictul care pare a fi cauzat în percepția managerului unității de învățământ de neîndeplinirea cu conștiinciozitate a sarcinilor de către profesorul de serviciu are de fapt acum latura externalizată a unei tensiuni latente acumulate treptat pe de o parte prin întârzieri repetate la orele de clasă, termene amânate de predare a documentelor școlare, gradul ridicat de inconsistență a lecțiilor asistate care au caracterizat activitatea cadrului didactic; pe de altă parte, exprimarea aluzivă, insinuantă, chiar răutăcioasă a directorului de-a lungul anului școlar cu referire la cealaltă parte a determinat o reformare atitudinală negativă și nicidecum o pozitivare a ei.

1. *Ființele umane folosesc două moduri de comunicare: digital și analogic*. Este evident că în cadrul contextual al procesului de non-identificare sistemică, părțile conflictuale, ca de altfel și managerul conflictului, folosesc ambele maniere de comunicare prin ale căror coexistență și coabitare, mesajul devine complet și cu încărcătură minimă de ambiguitate.

Modul digital, având drept corespondent componenta informațională, conținutul mesajului, este bazat pe o relație de tip arbitrar, care folosește cuvintele într-o sintaxă logică complexă pentru a denumi semnificatul.

Componenta relațională, analogică în raport mai direct cu ceea ce exprimă, este o comunicare non-verbală prin expresia feței, gesturile, postura, intonația, inflexiunile vocii, ritmul, înlănțuirea expresivă și, deși lipsită de standardul sintactic, conține elementul semantic și cel valorizator pentru naturii relației dintre comunicatori.

Toate aspectele legate de managementul conflictului: prevenirea, minimizarea, non-escaladarea, soluționarea și diminuarea efectelor lui se realizează prin modul digital, dar și prin utilizarea indicilor cu valoare relațională pozitivă ai comunicării analogice. Multe dintre elementele verbale, negativizate prin intonație și mimică, exprimările „*O idee excelentă!*”, „*Aveți perfectă dreptate!*” sau „*Ești foarte deștept.*” pot fi generatoare de tensiuni în cazul în care sunt însoțite de priviri cu subînțeles, de zâmbete malițioase sau de accentuări nepotrivite.

¹¹Sălăvăstru, D., *Psihologia educației*, Polirom, Iași, 2004, p.179

2. *Orice proces de comunicare este simetric sau complementar, după cum se întemeiază pe egalitate sau diferență.* În organizațiile educaționale, construcțiile relaționale de egalitate, între elevi, între cadre didactice sau între manageri educaționali, au propensiunea de reflectare comportamentală *simetrică* în cadrul conflictului, de identificare a stimulului cu reacția, la evitare sau agresivitate verbală și fizică răspunzându-se cu același tip de manifestare, de multe ori generatoare de potențiale situații problematice.

Interacțiunea *complementară* vizează relația dintre o poziție superioară și un nivel considerat inferior, caracterizată de neomogenitatea sau chiar contrastul dintre tiparele comportamentale ale comunicatorilor din mediul educațional; acest cadru relațional poate induce pe de o parte pozitivarea climatului organizațional, prin calitatea superioară a performanței manageriale în cazul relației profesor, diriginte – clasa de elevi, director de școală – corp profesoral sau inspector școlar – manageri ai unităților de învățământ, dar și negativarea relațiilor în organizația educațională prin amplitudinea statusului de autoritate ierarhică, prin exagerarea diferențelor și inhibarea comunicațională.

3. *Comunicarea este ireversibilă.* - „Cuvintele dor” - este un truism cu atât mai relevant în cadrul conflictului din mediul educațional, în care ideile și opiniile negative, invectivele, amenințările sunt exprimate cu referire la copii, adolescenți, tineri și personal cu un grad ridicat de educație școlară, dublată de autoritate pedagogică sau managerială, iar efectul mesajului de acest tip nu poate fi eliminat, ci în cel mai bun caz („Iert, dar nu uit”), diminuat prin scuze, explicații, precizări, completări; în filonul de înțelepciune populară, românii au concentrat în alte forme expresive perspectiva acestei axiome, ca de exemplu prin proverbele „Gura bate obrazul”, „În loc de așa vorbe, mai bine îmi dădeai o palmă”, „Ce-i în gușă, și-n căpușă”.

Acest principiu al comunicării trebuie să aibă constanță funcțională în activitatea managerială focalizată pe rezolvarea conflictului educațional, indiferent de stilurile variate de abordare a situațiilor tensionate ca aplanarea, compromisul, colaborarea, ca și pe reducerea impactului conflictului în perioada post-conflict.

4. *Comunicarea presupune procese de ajustare și acomodare.* Substituția subiectului din această aserțiune cu conceptul „managementul conflictului” conduce la un principiu real, fundamental în acest domeniu managerial și care produce eficacitatea discursivă prin aplicarea lui; un bun manager trebuie să realizeze importanța învățării și adecvării unui comportament comunicațional în cadrul organizației educaționale, excluzând la o manieră imperioasă maximizarea alterității, a diferențelor de ordin cultural, lingvistic și experiențial, ce poate conduce la escaladarea conflictului, la extinderea și reizbucnirea lui, la asperități în procesul de recuperare a funcționalității organizaționale în perioada post-conflict.

Aserțiunea de mai sus conform căreia esența managementului conflictului este reprezentată de comunicarea organizațională și interpersonală poate fi sprijinită și de comparația realizată prin transfer ideatic în zona managementului educațional din teoria analizei aspectelor psihosociologice ale comunicării.¹²

Astfel, managementul conflictului educațional se înfățișează ca un proces de interacțiune în care se manifestă relațiile de influență reciprocă între manager și membrii organizației poziționați ca interlocutori în comunicare, care se dovedește indispensabilă în toate etapele rezolvării de conflicte; el este un act social, însă în contrast cu procesul de comunicare, are exclusiv dimensiunile de intenționalitate și conștientizare; ca și comunicarea, transcende granița verbalului, subsumând un sistem variat de situații de comunicare, ca puterea exemplului practic, apropierea interpersonală, gestică, mimica, postura; are o finalitate bine definită, ca și în cazul comunicării, însă obiectivul lui este prin excelență explicit.

Deci, procesul de management al conflictului primește influențe directe din mediul socio-cultural în care funcționează organizația educațională și, ca oricare sistem perfectibil, îmbunătățirea eficacității lui este dată de procesul de autoreglare prin feedback.

¹²Abrić, J.-Cl., *Psihologia comunicării:teorii și metode*, Polirom, Iași, 2002, apud Sălăvăstru, D., *Psihologia educației*, Polirom, Iași, 2004, p.181

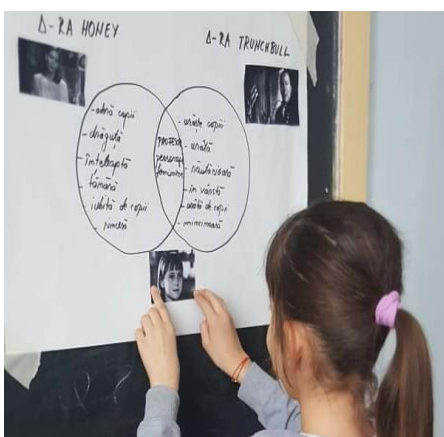
Liviu Vasilescu Lucrearea de doctorat 2013

TIPURI DE LECTURĂ ÎN ÎNVĂȚĂMĂNTUL GIMNAZIAL

Prof. **Zagoneanu Iuliana**, Școala Gimnazială Niculești

Generic, termenul de „lectură” (fr. „lecture”, lat. „lectura”), sinonim cu „citire”, se definește ca „parcurgere a unui text scris sau tipărit pentru a lua cunoștință de cele scrise” (Dex). Lectura, ca metodă esențială de învățare, în „procesul de cunoaștere” (Iustina, 1981, p. 21) are rol de a îi introduce pe elevi în tehnica utilizării textului scris – manuale, opere literare sau științifice, enciclopedii, etc. Utilizată în acest scop, ea devine mijloc de evoluție a individului, asigurându-i o dezvoltare completă. Societatea de azi, subtil sau nu, ne determină să ne întebăm: „Mai este lectura importantă? Este cazul să acordăm acestei metode de învățare atât de multă atenție ca în secolul anterior, în această perioadă a informatizării?” Răspunsul este afirmativ. Încă din cele mai vechi timpuri și pentru totdeauna, lectura trebuie să fie un mod de viață, fie că vorbim de lectura online sau de cea clasică.

Începută încă din ciclul primar, căci „a învăța pe copil să citească înseamnă a-i deschide calea dezvoltării intelectuale” (Dottrens R., 1970, p. 9) sau chiar preșcolar – sub forma lecturii după imagini, lectura apare ca manifestare a lucrului cu litera, cu cuvântul, cu textul și, în final, cu cartea. Opera literară ajunge să se „dezvăluie doar în relația cu cititorul, căruia îi anagajează universul afectiv” (Iustina, 1981, p. 17). Pe măsură ce elevul înaintea pe treptele sistemului educațional, lectura se diversifică, se îmbină cu alte metode de învățare. Astfel, în gimnaziu, contactul cu textul presupune opere literare și nonliterare; identificarea informațiilor esențiale și de detaliu dintr-un mesaj scris; recunoașterea modalităților specifice de organizare a textului epic sau liric, a procedeelelor de expresivitate; folosirea unor tehnici de lucru cu textul; analiza și interpretarea textelor; identificarea valorilor etice și culturale.

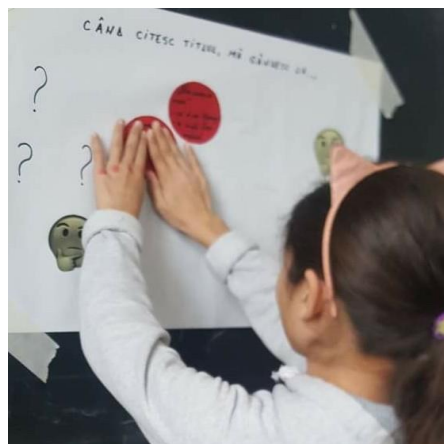
În acest context, al instituționalizării lecturii, se remarcă, inițial, caracterul obligatoriu, în cadrul sistemului de învățământ, pentru ca, ulterior și de dorit, aceasta să devină o plăcere a elevului. Școlarul citește notițe, cerințe, informații biografice, jurnale, rețete, articole de ziar și le transformă, în funcție de experiențele sale, rezultând un produs personal. Un rol important în dezvoltarea lecturii individuale este conferit și de lectura textelor nonliterare, nu numai a celor literare, în gimnaziu, acestea având rol de „comunicare și de emiterie a unor mesaje” (Iustina, 1981, p. 21). Este nevoie de lectura, dar și de construirea lor. În plus, acest tip de text poate fi ușor transformat în text literar, cu diferite valențe, așa cum a fost el folosit și de scriitori, cu diferite finalități - comică/ biografică: Ion

Luca Caragiale – „Proces verbal”, Ion Creangă – „Amintiri din copilărie”, Lucian Blaga – „Hronicul și cântecul vârstelor”, Mircea Eliade – „Romanul adolescentului miop”

Lectura cunoaște mai multe forme, fiind de dorit valorificarea a cât mai multe dintre acestea în cadrul orelor de literatură. Se remarcă, astfel:

1. *Lectura liniară*, inițială, de suprafață, care păstrează cititorul la primul nivel de înțelegere a textului.

Prin ea, textul este parcurs de la început la final, ritmic, dar, fără aprofundare prin alte tipuri de lectură, aceasta este sortită monotoniei. O astfel de lectură poate fi abordată în cadrul textelor nonficționale: rețete, articole de ziar, anunțuri. Cu această ocazie, elevii pot lua contact cu diferite tipuri de texte și identifica elementele

definitorii. De exemplu, în cadrul orelor de limbă română, pot fi utilizate ca suport didactic rețetele pentru a ajuta la identificarea și familiarizarea elevilor cu verbele la modul imperativ. Elaborarea de astfel de texte și lectura lor în fața clasei contribuie atât la însușirea noțiunilor gramaticale, cât și la modelarea exprimării orale.

2. *Lectura receptivă – analitică* - adaugă celei de mai sus dorința de asimilare a informației transmise și se remarcă printr-un caracter intens al trăirilor. Apare variația de ritm care poate asigura delimitarea părților esențiale ale textului (momentele subiectului) și receptarea cu succes a emoțiilor transmise. Astfel, valorificând textul „Pașa Hassan” de George Coșbuc, lectura analitică ajută la conștientizarea diferenței dintre cele două personaje antagonice de la nivelul textului, prin delimitarea pasajelor cu valoare de portret.

3. *Lectura literară*, asimilată operelor literare și condiționată de acceptarea spațiului ficțional. Un rol important îl are definirea tipului de text propus lecturii deoarece, în funcție de forma și structura acestuia, lectura cunoaște alte valențe: roman, poezie, nuvelă, schiță, legendă, etc. Tot acum, profesorul încearcă să le motiveze elevilor interesul pentru lectură, prin diferite tehnici – conversații, imagini, prezentări video, etc. Urmează pasul lecturii individuale, în gând sau în șoaptă, și apoi lectura model a profesorului sau a unui elev care stăpânește foarte bine această capacitate. Aceste etape au drept scop familiarizarea cu textul literar. Se poate trece apoi la citirea în lanț a textului, cu avantajul că poate valorifica un număr mare de elevi, cunoscut fiind faptul că elevii au nevoie să își exerseze capacitățile de lectură cu voce tare. Aceste etape sunt combinate cu altele, nu mai puțin importante: citirea selectivă, pe baza cerințelor, povestirea orală sau scrisă, exerciții de scriere, de valorificare a sensului cuvintelor și chiar de exerciții de memorare, acolo unde este cazul, de elaborare a planurilor simple și dezvoltate.

4. *Lectura informativă* – are rol de selecție la nivelul textului, pentru a valorifica cuvinte cheie, motive, informații importante, etc. Scopul este dat acum de nevoia delimitării acelor cunoștințe considerate de cititor drept importante, prin parcurgerea destul de rapidă a textului. Lectura selectivă poate fi folosită cu succes în cadrul operei „Baltagul”, de M. Sadoveanu -caracterizare de personaj. Astfel, o a doua lectură a textului, în urma căreia să se extragă citate semnificative pentru identitatea celor două personaje principale poate folosi ca suport în pregătirea elevilor în vederea elaborării de compuneri de caracterizare de personaj. Se delimitează, treptat, citate semnificative atât pentru portretizarea fizică, dar și cea morală a personajelor.

Luând în considerare faptul că școala, ca instituție responsabilă cu educația societății, este responsabilă și de formarea valorilor morale, sociale, religioase și culturale ale membrilor acesteia, lectura literară, sub forma lecturii explicative, reprezintă un element esențial. Orele de literatură oferă copiilor un spațiu ce se „rezumă, în cele din urmă, la nivelul general al culturii, la capacitatea de a decodifica și de a stăpâni opera“

(Iustina, 1981, p. 14). Din acest motiv, voi acorda o atenție sporită acestui tip de lectură menit, consider eu, să dezvolte personalitatea elevului de gimnaziu. În acest sens, un prim pas este dat de pregătirea lecturii, prin prezentarea cuvintelor noi sau a celor care ar putea pune dificultăți de înțelegere.

Voi prezenta câteva aplicații prin care se poate valorifica lectura textului literar, luând ca suport „Matilda” de Roald Dahl (Dahl, 2014), roman ce îmbină umorul cu seriozitatea și are ca protagonistă o fată cu un intelect foarte dezvoltat.

1. O metodă de succes este *lectura predictivă*, ce incită la reflecție. Pledez aici pentru activitate în grup; astfel, se modelează și spiritul de echipă al elevilor. Avantajul metodei este dat de imaginea de „scriitori” pe care copiii și-o pot construi despre ei. Pe parcursul lecturii, elevii pot întocmi, astfel, o hartă a predicțiilor. Pornind de la titlurile capitolelor, elevii numesc personaje/evenimente/obiecte cheie: „Cititorul de cărți” - „O fată pasionată de lectură”,

„Pălăria și lipiciul” - „o pălărie confecționată din materiale reciclabile”, „Fantoma” - „o casă bântuită de fantome”, „Aruncarea cu ciocanul” - „un concurs sportiv”, „Primul miracol” - „o faptă bună săvârșită de un personaj negativ”. Pe măsură ce textul este lecturat, aceste predicții

ale elevilor sunt discutate și analizate, pentru a vedea în ce măsură se potrivesc cu structura textului.

2. Prin *metoda brainstorming*, elevii oferă diferite sensuri pentru titlu, înainte de parcurgerea operei: Matilda – numele unei fete orfane/inteligente, al unei profesoare, etc.) Explicațiile sunt păstrate până la final, pentru a analiza în ce măsură prezicerile se adevăresc.

3. Ca lectură individuală acasă, elevii primesc diferite părți ale romanului, răspund la întrebări precum: „Ce crezi că se va întâmpla?” – înainte de parcurgerea fragmentului destinat lecturii și „Ce s-a întâmplat?” – după parcurgere. Răspunsurile sunt discutate în clasă. Ulterior, elevii vor descoperi că răspunsurile pentru cea de-a doua întrebare duc la planul de idei al textului.

4. O altă metodă de succes poate fi cea a ciorchinelui: pe baza informațiilor selectate pe parcursul lecturii, elevii pot delimita noțiuni legate de personaje și de evoluția acestora. (Matilda – deșteaptă, inocentă, ignorată de familie, pasionată de lectură, admirată de d-ra Honey). Se pot realiza conexiuni între personaje și delimita trăsături definitorii. Ciorchinele poate fi completat, spre bucuria școlărilor, cu noțiuni proprii, cu citate din text, cu imagini preluate sau creații proprii. În continuarea ciorchinelui, poate fi valorificată și diagrama Venn, care poate intersecta diferite personaje pentru a discuta despre asemănările și deosebirile dintre ele: Matilda – d- ra Honey, D-ra Honey – d-na Trunchball, D-ra Honey – mama Matildei, etc. Diagrama Venn poate fi valorificată nu numai pentru creioanrea personajelor, ci și a spațiilor: școală – casă – bibliotecă, de exemplu.

În final, punctez faptul că un aspect important în cadrul lecturii ca metodă de învățare este alegerea, cu profesionalism, a textelor supuse procesului educativ. Este știut că, pe lângă lectura instituționalizată, de la nivelul școlii, copii trebuie să abordeze și lectura extrașcolară. Alegerea unui text/autor care să suscite interesul este definitoriu pentru crearea unui cadru propice dezvoltării acestei abilități, având în vedere faptul că „lectura oferă elevului reale virtuți formative, contribuind la transformarea elevului dintr-un element care contemplă într-un factor dinamic și activ, capabil să recreeze o lume nouă.“ (Iustina, 1981, p. 11) Pe de altă parte, procesul de lectură trebuie însoțit de metode participativ – active de valorificare a conținuturilor abordate de textele literare, știut fiind faptul că monotonia poate deveni un inamic de temut al profesorului în cadrul procesului de învățare.

Bibliografie:

Academia Română, *I. d. DEX. Editura Univers Enciclopedic*, București, 2006;

Iustina, I. *Funcția formativă a orelor de literatură*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1981;

Dottrens R., M. G. *A educa și a instrui*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1970.

ISSN 2559 - 5849
ISSN-L 1583 - 249X